25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6751 — 19 ՄԱՐՏ 1908 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 29 ՍԷՖԷՐ 1326 — 1 Avril 1908 — 25me année № 6751

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՅԷՐ ԵՒ ՏՂՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ. ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Գ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 100 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 35 Ֆրգ.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽԵՐԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی فره‌کین پویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ՀԱՄԱՊԱՏՈՒՄ

ԶՈՐՍ ԱՌԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐՈՒՐՈՒ ՀԱՄԱԶԱՅՆԵՑՆԵԼՈՎ ԵՒ ՇԱՐԱՅԱՐԵԼՈՎ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

176. ԱՆԻՐԱՒ ՏՆՏԵՍԻՆ ԱՌԱՔ
Ղուկ. ԺԳ. 1–13

Անառակին առակին անմիջապէս կը կցէ Ղուկաս Տնտեսին առակը. միայն «նաեւ առ աշակերտս», անցեալը դնելով երկուքին մէջտեղ։ Աշակերտ անունը աւետարաններուն մէջ երբեմն երկոտասանեանն միայն արուած է, երբեմն եօթանասունեակներուն։ բայց երբեմն ալ ընդհանուր կերպով կը տրուի Յիսուսին բոլոր բարեմտորէն հետեւողներուն։ Եթէ առակին վերջը դրուած ծանօթութիւնը նկատի առնենք, թէ ունկնդիր փարիսեցիները կը զայրանային, կը պարսաւորուին՝ քանի թէ այս տեղ աշակերտ անունը պէտք չունինք տեղմ իմաստով առնել, և թէ միւսին իրենցերուն ուղղած չէ Յիսուս այդ առակը, այլ բոլոր ժողովուրդին։

Նորէն մեծաւոր ուսուցիչ մը կայ, որ իրեն մաթակարարական գործերուն վրայ ընդհանուր վերակացու մը ունի, որուն Տնտես անունը կը տրուի, հաւերէն բառին հին և լաւ իմաստով, և ոչ այժմեան աղաւաղած և տարբերած նշանակութեամբ։ Բուսական տարիներ գործի գլուխ գտնուելէ ետքը տանուտէրին ականջը կը հասնին, թէ անտես հաւատարիմ չէ իւր տիրոջ սատցութեանց, և թէ մատակարարութիւնը վնասի և վատնդի ենթակայ է։ Տնտուտէրը այս որ կը լսէ; տնտեսը կը կանչէ, և շիկակ չիրակ կը յայտարարէ. «Վրդ լաւ չեմ լսեր, պաշտօնավարութիւնդ ինձի օգտակար չէ, հաշիւդ կապէ՛, ու արդիւնքը ներկայէ՛ ու գործեդ քաշուէ, այլ ես քեզի պէտք չունիմ»։ Տնտեսը անակնկալի կուգայ. բայց չյուսարիր, կերպ մը կը խորհի որ պաշտօնը ձգելէն ետքն ալ իրեն սարտուռը ապահոված ըլլայ. վասն զի կը մտածէ թէ արհեստի աշխատութիւն մը ընելու կարողութիւն ու վարժութիւն չունի, իսկ ձեռք բանալով մուրալու ալ կ'ամչնայ. հնարքի մը պէտք անհրաժեշտ կը տեսնէ, և կը գտնէ։ Գոնած կերպն է տանտէրին պարտապաններուն մուրհակները փոփոխել, պարտքերնին նուազ ցուցնել և տարբերութենէն ինք օգտուիլ։ Կը կանչէ մէկը որ հարիւր մար ձէթ կը պարտէր, այսինքն է մարը 16 քաշէն իբր 1600 քաշ ձէթ։ Կը հրամայէ որ յիսուն մարի համար նոր պարտի մուրհակ մը չտիէ, հարիւրացը կը ջնջէ և յիսունացը տեղ կը դնէ։ Մարդը խորին շնորհակալութեամբ կը մեկնի։ Երկրորդ մը կը կանչէ, որ հարիւր քառ. ցորեն կը պարտի, այսինքն է քառը 158 քաշէն 15800 քաշ ցորեն։ Ասոր ալ կը հրամայէ որ 80 քառի նոր մուրհակ մը գրէ, հարիւրացը կը ջնջէ և ութսունացը տեղը կը դնէ։ Այն ալ շնորհակալութիւններով կը մեկնի։ Երրորդի մըն ալ, չորրորդի մըն ալ նոյն բանը կ'ընէ, վերջապէս բաւական զեղչեր կը կատարէ ի նպաստ իւր տարապանց և ի վնաս տանուտէրին։ Կրնար մտածուիլ որ խորամանկ տնտեսը այդ զեղչերը ըրած ատեն, տարբերութեան գումարէն անմիջապէս օգտուէր, նոյն ատեն պաշտամ մար պարտապաններէն առնալով, բայց ուշադրութիւն առակը այս չրսեր, այլ ընդհակառակն կը թելադրէ, թէ տնտեսը նկատի ունենալ միայն պարտապաններուն երախտապարտութիւնը չահիլ, որպէս զի երբ պաշտօնէն ելնէ, անոնց տուներուն մէջ բնակութիւն և կերակուր գտնէ։ Գործը գաղտնի չէր կրնար մնալ, քանի որ բաւական ընդարձակուեցաւ, և տանուտէրին ականջն ալ հասաւ, որ անտարբերութեամբ լսեց. և փոխանակ բարկութեամբ զայրանալու, անուսին հնարագիտութեան վրայ զարմացաւ, «վա՛ւ վարպետ է եղեր, բա՛ւ, իր գործը գիտցեր է, արդէն այլ խորամանկ խարդախները՝ մատցի և ճարպիկ ալ կ'ըլլան, և աւելի խելացի, քան թէ բարի և հաւատարիմ պաշտօնեաները»։

Մինչեւ հոս առակը, որուն ընթացքը բնաւ գովելի պարագայ մը չներկայեր, Տանտէրին ինչքերը լաւ չմատակարարելէ յետոյ, տիրոջը սատցութեանց դէմ խարդախելէ յետոյ, մուրհակներ փոփոխել տալէ յետոյ, իրեն համար անիրաւ շահ պատրաստելէ յետոյ, և պարպարդութեամբ ուրիշի բեռ ըլլալով ապրելու մտադրութիւն ալ՝ յետոյ։ Այս պատճառով Յիսուսի ըսելը թէ «Դուք աչն զանազան անիրաւութեան», իսկի կը հնչէ շատերուն ականջին, իբր թէ Յիսուս ինքը գոված ըլլար անիրաւ տնտեսին ըրածներ։ Սակայն Յիսուս չէ որ կը գովէ, այլ կ'ըսէ թէ աչքը գովեց, որ և իսկ մեծատունի մը տարօրինակ միտքն ու դատաստանը կը պատմէ։ Միւս կողմէն ուրիշներ կը դիտեն, թէ չէ՞ որ տանուտէրը առակին մէջ աշխարհի տէր Աստուծոյ օրինակն է. ուրեմն խօսքի ընական բերմամբ Աստուած ալ անիրաւութիւնը գոված կ'ըլլայ։ Սակայն այդ պարագային մէջ ալ պէտք է դնել ալ, թէ առակներուն մէջ երբոր երկու իր կամ երկու տնտ իրարու կը համեմատուին, անոնք իրենց բոլոր հանգամանքներուն մէջ բաղդատութեան չեն դրուիր, այլ միայն ու միայն նկատի առնուած նմանութեան կէտին մէջ։ Բան այսպէս այս առակին մէջ ալ տանուտէրին և տնտեսին ամէն հանգամանքները Աստուծոյ և մարդուն հետ բաղդատութեան պէտք չէ դնել, այլ միայն տնտեսին հնարիմացութիւնը և տանուտէրին ինչքովը իրեն օգուտ պարտասելուն կէտը։

Այս պարագան ակնյայտի կ'երեւի Յիսուսի անմիջապէս իբր հետեւութիւն վրայ բերած խօսքերէն. «Եւ ես ձեզ ասեմ. արարէք ձեզ բարեկամս ի մամոնայէ անիրաւութեան»։ Մամոնայ, սորերէն կամ արամերէն արմատէն կը նշանակէ ինչք և սատցութիւնք. և Մամոնային իբր սատուածութիւն մը պաշտուած լինելը, շատերուն կարծիքը եղած է, բայց վաւերական փաստով հաստատուած չէ։ Ըլլայ թէ ոչ, մամոնան իբր հաստատուն անուն կը նշանակէ ինչք կամ հարստութիւն, նիւթական իմաստով, և այն ալ աւելի՝ անխարդ կերպով և որ և է ապօրէն կամ օրինաւոր միջոցով ձեռք ձգուած հարստութեան համար, և այս պատճառաւ, ասէպ մամոնայ անիրաւութիւն բառերը իրարու կից կը գործածուին։ Ինչպէս ալ անտեսին առակին մէջ ալ, մամոնան՝ ուսից անտեսը կ'օգտուի, անիրաւութեան կեղտէն ազատ չէ, սակայն բացարձակ կերպով անիրաւութեամբ սատցուած հարստութեան վրայ մեկնելու տեղ չունինք. վասն զի աւելի վար անիրաւ բառը նշմարիս բառին դիմաքաժանեալ կը գործածուի — «Եթէ յանիրաւ մամոնային չեղէք հաւատարիմք, զճշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատայցէ» — որով անիրաւ մամոնան, վաղանցուկ և անհաստատ և սուտ հարստութեան իմաստով գործածուած կ'ըլլայ։

Բոլոր մեկնիչներ համաձայն են թէ տնտեսին առակը շատ ներքին դիտութիւններով լեցուն հատուած մըն է, և թէ շատ նուրբ մեկնութեանց պէտք կայ, զի հեռատեսող չկար, սկսայ ըստ քաղդէի յառաջանալ, և լրագրի մը ծանուցումէն խաբուելով, գացի գայ այն ջատագովներէն մէկը, որոնց սոսկալի ժպիտն իսկ մեղադրութեան պէս կ'ազդարէ դիմացինը։ Աղտոտ ատն մը չորրորդ յարկին գուռը ափ առի։ Բոթ-քառթ և գոհարեղէն չէի կրեր վրս. նոյնպէս առանց սկզբնատառերու հերմակեղէններ հագած էի, յատկապէս գնուած այդ առթիւ, որպէս զի ինքնութիւնս երեւան չելլէր։ Պէտք էր ամէն ինչ կանխատեսել. կրնայի նուազիլ և քանի մը ժամ անկարգութեան մատնուիլ՝ տուն չդառնալու ատիճան։ Չէի ուզեր որ հասկնան ո՛վ ըլլալս։ Ժա՛ն, դեղաբուսական հոսող այդ մթին սենեակին մէջ կեռնքիս ամէնէն սոսկալի տանջանքներէն մէկը քաշեցի. երբ այդ կինը քննութեան ենթարկեց զիս։

—Հէ՞դ բարեկամուկ, մյմնկեց Ժանն սարտագին։

— Սակայն արիութիւն ունէի և որոշած էի՝ ամէն բանի դիմագրաւել. նոյն իսկ հաշմանդամ ըլլալ և սոսկալի մահուան մը ենթարկուիլ աչքս առած էի։ Միայն թէ ինծի ծանր կուգար ատանկ վտանգներու ենթարկուիլ տղոց մասնաճառ եղող այդ կնոջ ձեռքէն, որ կարծես կուսարի տնփալ աչքերով կ'ուզէր հանկնալ վայելչութեան ատիճանը և նիւթական վիճակս։ Դէմքի հեղնական մռայլ ծամածռումով մը ըսաւ ան.

«— Տիկին, ատենը անցած է ինծի դիմում ընելու։

«Ու գձուձ ընտանութեամբ մը, ուր իւրաքանչիւր բառ տպտակի մը պէս կը զարնուէր երեսիս, ամէն ինչ ճշդեց և իրեն համար առալ գալիք վտանգներուն վրայ խօսելով, ըսաւ.

«— Դրամով կ'ելլայ ատիկա։ Հինգ հարիւր ֆրանք կ'ուզեմ։

«— Շա՛տ լաւ. կուտամ։

«— Կանխիկ։

«— Ամսոյի ձեր ուզած դումարը։

«Պառաւին դէմքը ընչաքաղցութեան ցոլքով մը լուսաւորուեցաւ. այն ատեն աւելի ագեղ երեւցաւ ինծի։

«— Բանի որ այդքան լաւ վճարող եք, և նոյնքան ալ գեղեցիկ, պիտի աշխատինք գործին մէջիս ելլել, յայտարարեց պառաւը։

«Մինչ այդ կինը տանջանքի գործիներ կը հանէր և ես կը պատրաստուէի անոր նողկալի մերձեցումին հանդուրժել, յանկարծ անբացատրելի վրդովում մը զգացի իմ մէջս։ Ցեղակարծ շարժում մը, հոն իսկ, ուրկէ կախում ունէին կեանքս ու մահամերս, խղճիս արթնցնալուն պատճառաւ եղաւ։ Այնքան գուշակեցայ որ պառաւը վոխցաւ։ Ժանն, առաջին անգամ ըլլալով, զղացած էի որ դաւակս կը շարժէր...

Ժանն մայր ըլլալու երջանկութիւնը չէր ունեցած։ Արգունքներ մաքրատացան արտեւանունքներուն միջեւ։

— Ցեռո՛յ, մրմնջեց այրին։

— Ինչպէս ըսի քիչ մը առաջ, կորսուած եմ։ Երանի՜ թէ ասկէ առաջ մեռնէի...

— Բայց, սիրելի Օրոր, ինչո՞ւ համար վատահութիւն չէք ըներ ինծի...

— Ա՜հ, չեմ գիտեր... կ'ամչնայի...

— Բայց, Օրոր, ինչո՞ւ համար օգնութեանը չդիմեցիք այն մարդուն, որ ձեզի կը պաթի իր բովանդակ անձնուիրութիւնը...

— Ռոպէրի՞։

— Այո՛։

— Նախ որ ինծի դժուար կուգար իմ տառապանքս յայտնել անոր։ Կը յուսայի որ միւս անգեղակ պիտի մնար ան։ Կարելի բան չէր որ այդ գէշ երազէն ազատուի։ Ցուսահատական վիճակի մը մատնուած, ամիս մը առաջ հեռագիր մը ուղղեցի անոր և յետոյ նամակ մը գրեցի... Պատասխան չտուաւ։

— Կարելի՞ բան է։

— Չեմ կասկածիր անոր վրայ և չեմ ալ ուզեր կասկածիլ։ Գաղափարք մը կայ՝ որուն չեմ կրնար թափանցել։ Քանիցս քիչ մնաց որ երթայի զինքը գտնէի։ Այդպիսի գայթակղութիւն մը պատճառ պիտի ըլլար իմ կորստեանս. բայց քիչ մը աւելի կամ քիչ մը պակաս, ինչ կարեւորութիւն ունէր ինծի համար... Մնաց որ՝ անբացատրելի վախ մը ունեցայ։

Ինչպէս ասեցի, Ռոպէրի հիմամբ խօսուած են աւելի, քան թէ գործադրութեան հիմամբ։ Իրաւ է թէ Նոր Ուխտը սկսաւ այն օրէն, երբ Յովհաննէս սկսաւ քարոզել թէ «Մերձեալ է Արքայութիւն Երկնից» (Մատթ. Գ. 2), բայց իրաւապէս և ոչ իրապէս, սկզբանէ և ոչ արդեամբ, վասն զի հնար չէր որ փոփոխութիւնը մէկ վայրկեանի մէջ լրանար։ Եւ Յիսուս ինքն ալ թէպէտ ամէն պարագայի մէջ Հին Ուխտի դպրոցը քարոզեց, և Հին Ուխտի պաշտպաններուն դէմ ելաւ, բայց մինչեւ իւր կեանքին վերջը Հին Ուխտին օրէնքները պահեց և հրամաններուն համակերպեցաւ, և իրենցերուն ալ նոյնպէս պատուիրեց, մինչեւ որ իւր մահուանէ ու յարութենէ ետքը, կամաց կամաց Հին Ուխտի օրէնքներուն այլը սկսաւ սպառանալ, և դպրեցաւ միայն առաջին կարգադրման տարիք։

ԲՆՆԱՍԻՐ

ՏԷՐՈՅԵՆՑ ԻԲՐ ՔՆՆԻՉ

Տէրոյենցի մասին այս միջոցին թերեւ ուղէմ վիճաբանութիւններ տեղի կ'ունենան պաշտպան թերթերու մէջ. գոնէ այնպէս կը հասկնանք մեր ձեռքը հասած թերթերէն. մէկը այսպէս և մէկը այնպէս կ'ըսէ և չենք գիտեր թէ ընթերցողը ինչ կ'ըսէ։ Սակայն ես ալ, որ Տէրոյենցը մօտէն տեսած եմ, ներեցէք որ գիտցածս ըսեմ իր մասին։ Մեծ բան չէ գիտցածս, բայց մատեցի թէ ըսելը աւելորդ չելլար։

Շատ փոքր էի երբ տարէն շատ մեծ էր Տէրոյենց. չատերը Զամարճեան կամ պարդապէս Զամարճի կը կոչէին զայն. հօրեղբօրս հրատարակած Մեղու հանդէսը (1856-60) զիս մղեց ընթերցասիրութեան, և հոն շատ բան կարդացի Տէրոյենցի դէմ. յետոյ քիչ մը մեծցայ և աշակերտեցայ Պէպէքի Լազարիթներու ֆոյեմը. հոն մեծաւորն էր Պ. Բաւլու, որուն անունին սկիզբը չարամտաբար (թ) գիրը կ'աւելցնէինք, որովհետեւ իրաւցնէ երեսը բուրտի չափ թթու էր միրա։ Այդ թթուն աւելի կը թթուէր, երբ Տէրոյենց կ'երեւար վարժարանի ներքին դրան առջեւ. բոլոր աշակերտներն ալ կը ճանչային Տէրոյենցը և կ'ըսէին իրարու. «Հայոց աստուածաբանը եկաւ = Le théologue arménien est venu»։ Հարկաւոր ներսը եղած և ըլլալիք կրօնական վիճաբանութեանց գաղափարն էր որ մեր Տնօրէնին երեսը այդպէս կը թթուեցնէր։ Կարգ մը չարամիտներ զրոյց տարածեցին այն ժամանակ թէ Պրուսացին կուգար դրամ առնելու Լազարիթներէն, որպէս զի Սուլթանը կամ Զօհալը մեղմ լեղու դրծածէ իրենց դէմ. բայց ես այդ բաներուն հաւատացողներէն չեմ, որովհետեւ Պ. Բաւլուի թթու դէմքը այդպէսի բան մը ցոյց չէր տար։ Լազարիթներու ընդհանուր մեծաւոր Պ. Լօժէն Պուռէ յետոյ Զինտատանէն եկաւ (ուր գացած էր իբր միսիոնար) հեղինակ շատ մը գիրքեր, որուն գլխաւոր առթիւ մեզի քաղցրեղէն բաժնուեցաւ ճաշի ժամանակ (տարաւ իբրեւ ազգ այս պարագան կարելի չէր որ մոռնայի), բայց ասոր հետ չեմ մոռնար որ Տէրոյենց սկսաւ թթուիլ երբ կ'ալեցնէր Պ. Պուռէին, որ 19 կնոջի լեզու կը խօսէր և հայ աւանդներուն հայերէն գրագիտութիւն կը դասախօսէր վարժարանին մէջ։

Քիչ վերջը բացուեցաւ Կ. Շահնազարեան ատենով ՉՂԱԶՕՐԷՆ, սա եղբայրացութեան յանգեցաւ.

— Ինչպէս ըսի քիչ մը առաջ, կորսուած եմ։ Երանի՜ թէ ասկէ առաջ մեռնէի...

— Բայց, սիրելի Օրոր, ինչո՞ւ համար վստահութիւն չէք ըներ ինծի...

— Ա՜հ, չեմ գիտեր... կ'ամչնայի...

— Բայց, Օրոր, ինչո՞ւ համար օգնութեանը չդիմեցիք այն մարդուն, որ ձեզի կը պաթի իր բովանդակ անձնուիրութիւնը...

— Ռոպէրի՞։

— Այո՛։

— Նախ որ ինծի դժուար կուգար իմ տառապանքս յայտնել անոր։ Կը յուսայի որ միւս անգեղակ պիտի մնար ան։ Կարելի բան չէր որ այդ գէշ երազէն ազատուի։ Ցուսահատական վիճակի մը մատնուած, ամիս մը առաջ հեռագիր մը ուղղեցի անոր և յետոյ նամակ մը գրեցի... Պատասխան չտուաւ։

— Կարելի՞ բան է։

— Չեմ կասկածիր անոր վրայ և չեմ ալ ուզեր կասկածիլ։ Գաղափարք մը կայ՝ որուն չեմ կրնար թափանցել։ Քանիցս քիչ մնաց որ երթայի զինքը գտնէի։ Այդպիսի գայթակղութիւն մը պատճառ պիտի ըլլար իմ կորստեանս. բայց քիչ մը աւելի կամ քիչ մը պակաս, ինչ կարեւորութիւն ունէր ինծի համար... Մնաց որ՝ անբացատրելի վախ մը ունեցայ։

Ինչպէս ասեցի, Ռոպէրի հիմամբ խօսուած են աւելի, քան թէ գործադրութեան հիմամբ։ Իրաւ է թէ Նոր Ուխտը սկսաւ այն օրէն, երբ Յովհաննէս սկսաւ քարոզել թէ «Մերձեալ է Արքայութիւն Երկնից» (Մատթ. Գ. 2), բայց իրաւապէս և ոչ իրապէս, սկզբանէ և ոչ արդեամբ, վասն զի հնար չէր որ փոփոխութիւնը մէկ վայրկեանի մէջ լրանար։ Եւ Յիսուս ինքն ալ թէպէտ ամէն պարագայի մէջ Հին Ուխտի դպրոցը քարոզեց, և Հին Ուխտի պաշտպաններուն դէմ ելաւ, բայց մինչեւ իւր կեանքին վերջը Հին Ուխտին օրէնքները պահեց և հրամաններուն համակերպեցաւ, և իրենցերուն ալ նոյնպէս պատուիրեց, մինչեւ որ իւր մահուանէ ու յարութենէ ետքը, կամաց կամաց Հին Ուխտի օրէնքներուն այլը սկսաւ սպառանալ, և դպրեցաւ միայն առաջին կարգադրման տարիք։

ԲՆՆԱՍԻՐ

ՏԷՐՈՅԵՆՑ ԻԲՐ ՔՆՆԻՉ

Տէրոյենցի մասին այս միջոցին թերեւ ուղէմ վիճաբանութիւններ տեղի կ'ունենան պաշտպան թերթերու մէջ. գոնէ այնպէս կը հասկնանք մեր ձեռքը հասած թերթերէն. մէկը այսպէս և մէկը այնպէս կ'ըսէ և չենք գիտեր թէ ընթերցողը ինչ կ'ըսէ։ Սակայն ես ալ, որ Տէրոյենցը մօտէն տեսած եմ, ներեցէք որ գիտցածս ըսեմ իր մասին։ Մեծ բան չէ գիտցածս, բայց մատեցի թէ ըսելը աւելորդ չելլար։

Շատ փոքր էի երբ տարէն շատ մեծ էր Տէրոյենց. շատերը Զամարճեան կամ պարդապէս Զամարճի կը կոչէին զայն. հօրեղբօրս հրատարակած Մեղու հանդէսը (1856-60) զիս մղեց ընթերցասիրութեան, և հոն շատ բան կարդացի Տէրոյենցի դէմ. յետոյ քիչ մը մեծցայ և աշակերտեցայ Պէպէքի Լազարիթներու ֆոյեմը. հոն մեծաւորն էր Պ. Բաւլու, որուն անունին սկիզբը չարամտաբար (թ) գիրը կ'աւելցնէինք, որովհետեւ իրաւցնէ երեսը բուրտի չափ թթու էր միրա։ Այդ թթուն աւելի կը թթուէր, երբ Տէրոյենց կ'երեւար վարժարանի ներքին դրան առջեւ. բոլոր աշակերտներն ալ կը ճանչային Տէրոյենցը և կ'ըսէին իրարու. «Հայոց աստուածաբանը եկաւ = Le théologue arménien est venu»։ Հարկաւոր ներսը եղած և ըլլալիք կրօնական վիճաբանութեանց գաղափարն էր որ մեր Տնօրէնին երեսը այդպէս կը թթուեցնէր։ Կարգ մը չարամիտներ զրոյց տարածեցին այն ժամանակ թէ Պրուսացին կուգար դրամ առնելու Լազարիթներէն, որպէս զի Սուլթանը կամ Զօհալը մեղմ լեղու դրծածէ իրենց դէմ. բայց ես այդ բաներուն հաւատացողներէն չեմ, որովհետեւ Պ. Բաւլուի թթու դէմքը այդպէսի բան մը ցոյց չէր տար։ Լազարիթներու ընդհանուր մեծաւոր Պ. Լօժէն Պուռէ յետոյ Զինտատանէն եկաւ (ուր գացած էր իբր միսիոնար) հեղինակ շատ մը գիրքեր, որուն գլխաւոր առթիւ մեզի քաղցրեղէն բաժնուեցաւ ճաշի ժամանակ (տարաւ իբրեւ ազգ այս պարագան կարելի չէր որ մոռնայի), բայց ասոր հետ չեմ մոռնար որ Տէրոյենց սկսաւ թթուիլ երբ կ'ալեցնէր Պ. Պուռէին, որ 19 կնոջի լեզու կը խօսէր և հայ աւանդներուն հայերէն գրագիտութիւն կը դասախօսէր վարժարանին մէջ։

Քիչ վերջը բացուեցաւ Կ. Շահնազարեան ատենով ՉՂԱԶՕՐԷՆ, սա եղբայրացութեան յանգեցաւ.

— Ինչպէս ըսի քիչ մը առաջ, կորսուած եմ։ Երանի՜ թէ ասկէ առաջ մեռնէի...

— Բայց, սիրելի Օրոր, ինչո՞ւ համար վստահութիւն չէք ըներ ինծի...

— Ա՜հ, չեմ գիտեր... կ'ամչնայի...

— Բայց, Օրոր, ինչո՞ւ համար օգնութեանը չդիմեցիք այն մարդուն, որ ձեզի կը պաթի իր բովանդակ անձնուիրութիւնը...

— Ռոպէրի՞։

— Այո՛։

— Նախ որ ինծի դժուար կուգար իմ տառապանքս յայտնել անոր։ Կը յուսայի որ միւս անգեղակ պիտի մնար ան։ Կարելի բան չէր որ այդ գէշ երազէն ազատուի։ Ցուսահատական վիճակի մը մատնուած, ամիս մը առաջ հեռագիր մը ուղղեցի անոր և յետոյ նամակ մը գրեցի... Պատասխան չտուաւ։

— Կարելի՞ բան է։

— Չեմ կասկածիր անոր վրայ և չեմ ալ ուզեր կասկածիլ։ Գաղափարք մը կայ՝ որուն չեմ կրնար թափանցել։ Քանիցս քիչ մնաց որ երթայի զինքը գտնէի։ Այդպիսի գայթակղութիւն մը պատճառ պիտի ըլլար իմ կորստեանս. բայց քիչ մը աւելի կամ քիչ մը պակաս, ինչ կարեւորութիւն ունէր ինծի համար... Մնաց որ՝ անբացատրելի վախ մը ունեցայ։

ԲՕԼ ՄԱՐԿՐԻՒՔ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՅՆԵՐԸ

Ը.

ՍԻՐՈՒՀԻՒ ՄԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Այդ մարդուն թախանձելու ատիճան ստորնացայ և գլխնալով թէ ո և է գումար չպիտի կակուղներ զինքը, յուսացի որ արցունքներէս պիտի զգածուէր։ Շատ յուզուած երեւոյթ մը մը ունէր։ Ուձգեց որ մեկնիմ, գլուխը ցնցելով իբր մերժողական և անդառնալի պատասխան մը։

— Օրոր, չուտ մի՛ յուսահատիր։ Ինչ որ չէ կրցած երիկ մարդ մը ընել,—երիկ մարդիկ մերինէն տարբեր բարոյական ուներ—կին մը, ուրիշ կնոջ մը կարեկցելուն համար, թերեւս ընէ...

— Ա՜ա՛լ փարձեցի, բաւ Տիկին տը Մօրայլ, որ չկրնար թէ Ժանն օ՛րու վրայ կը խորհէր. այդ բանն ըսած ատեն։ Իրիկուն մը, մթնելուն պէս, գաղտագողի դուրս ելայ, և ապահովուելէ ետքը թէ չառ նեռաղդող չկար, սկսայ ըստ քաղդէի յառաջանալ, և լրագրի մը ծանուցումէն խաբուելով, գացի գայ այն ջատագովներէն մէկը, որոնց սոսկալի ժպիտն իսկ մեղադրութեան պէս կ'ազդարէ դիմացինը։ Աղտոտ ատն մը չորրորդ յարկին գուռը ափ առի։ Բոթ-քառթ և գոհարեղէն չէի կրեր վրս. նոյնպէս առանց սկզբնատառերու հերմակեղէններ հագած էի, յատկապէս գնուած այդ առթիւ, որպէս զի ինքնութիւնս երեւան չելլէր։ Պէտք էր ամէն ինչ կանխատեսել. կրնայի նուազիլ և քանի մը ժամ անկարգութեան մատնուիլ՝ տուն չդառնալու ատիճան։ Չէի ուզեր որ հասկնան ո՛վ ըլլալս։ Ժա՛ն, դեղաբուսական հոսող այդ մթին սենեակին մէջ կեռնքիս ամէնէն սոսկալի տանջանքներէն մէկը քաշեցի. երբ այդ կինը քննութեան ենթարկեց զիս։

—Հէ՞դ բարեկամուկ, մյմնկեց Ժանն սարտագին։

— Սակայն արիութիւն ունէի և որոշած էի՝ ամէն բանի դիմագրաւել. նոյն իսկ հաշմանդամ ըլլալ և սոսկալի մահուան մը ենթարկուիլ աչքս առած էի։ Միայն թէ ինծի ծանր կուգար ատանկ վտանգներու ենթարկուիլ տղոց մասնաճառ եղող այդ կնոջ ձեռքէն, որ կարծես կուսարի տնփալ աչքերով կ'ուզէր հանկնալ վայելչութեան ատիճանը և նիւթական վիճակս։ Դէմքի հեղնական մռայլ ծամածռումով մը ըսաւ ան.

«— Տիկին, ատենը անցած է ինծի դիմում ընելու։

«Ու գձուձ ընտանութեամբ մը, ուր իւրաքանչիւր բառ տպտակի մը պէս կը զարնուէր երեսիս, ամէն ինչ ճշդեց և իրեն համար առալ գալիք վտանգներուն վրայ խօսելով, ըսաւ.

«— Դրամով կ'ելլայ ատիկա։ Հինգ հարիւր ֆրանք կ'ուզեմ։

«— Շա՛տ լաւ. կուտամ։

«— Կանխիկ։

«— Ամսոյի ձեր ուզած դումարը։

«Պառաւին դէմքը ընչաքաղցութեան ցոլքով մը լուսաւորուեցաւ. այն ատեն աւելի ագեղ երեւցաւ ինծի։

«— Բանի որ այդքան լաւ վճարող եք, և նոյնքան ալ գեղեցիկ, պիտի աշխատինք գործին մէջիս ելլել, յայտարարեց պառաւը։

«Մինչ այդ կինը տանջանքի գործիներ կը հանէր և ես կը պատրաստուէի անոր նողկալի մերձեցումին հանդուրժել, յանկարծ անբացատրելի վրդովում մը զգացի իմ մէջս։ Ցեղակարծ շարժում մը, հոն իսկ, ուրկէ կախում ունէին կեանքս ու մահամերս, խղճիս արթնցնալուն պատճառաւ եղաւ։ Այնքան գուշակեցայ որ պառաւը վոխցաւ։ Ժանն, առաջին անգամ ըլլալով, զղացած էի որ դաւակս կը շարժէր...

Ժանն մայր ըլլալու երջանկութիւնը չէր ունեցած։ Արգունքներ մաքրատացան արտեւանունքներուն միջեւ։

— Ցեռո՛յ, մրմնջեց այրին։

— Ինչպէս ըսի քիչ մը առաջ, կորսուած եմ։ Երանի՜ թէ ասկէ առաջ մեռնէի...

— Բայց, սիրելի Օրոր, ինչո՞ւ համար վստահութիւն չէք ըներ ինծի...

— Ա՜հ, չեմ գիտեր... կ'ամչնայի...

— Բայց, Օրոր, ինչո՞ւ համար օգնութեանը չդիմեցիք այն մարդուն, որ ձեզի կը պաթի իր բովանդակ անձնուիրութիւնը...

— Ռոպէրի՞։

— Այո՛։

— Նախ որ ինծի դժուար կուգար իմ տառապանքս յայտնել անոր։ Կը յուսայի որ միւս անգեղակ պիտի մնար ան։ Կարելի բան չէր որ այդ գէշ երազէն ազատուի։ Ցուսահատական վիճակի մը մատնուած, ամիս մը առաջ հեռագիր մը ուղղեցի անոր և յետոյ նամակ մը գրեցի... Պատասխան չտուաւ։

— Կարելի՞ բան է։

— Չեմ կասկածիր անոր վրայ և չեմ ալ ուզեր կասկածիլ։ Գաղափարք մը կայ՝ որուն չեմ կրնար թափանցել։ Քանիցս քիչ մնաց որ երթայի զինքը գտնէի։ Այդպիսի գայթակղութիւն մը պատճառ պիտի ըլլար իմ կորստեանս. բայց քիչ մը աւելի կամ քիչ մը պակաս, ինչ կարեւորութիւն ունէր ինծի համար... Մնաց որ՝ անբացատրելի վախ մը ունեցայ։

Հիւանդ էր արդեօք... Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ տեղեկութիւն ունէին հարկաւ։ Կրցի դաղտի տեղեկութիւն առնել։ Հիւանդ չէր ան և իր պաշտօնին գլուխը կը գտնուէր։ Իմ նամակներս ու հեռագիրս ուրիշի ձեռք անցած էին մինչ։ Բայց որո՞ւ և ինչպէս։

— Օրոր, վախ կը պատճառէք ինծի։ Այո՛, գաղտնիք մը ըլլալու է ատոր մէջ, ինչ որ սոսկում կ'ազդէ։ Կ'ուզէ՞ք որ այս իրիկուն ճամբայ ելլեմ և երթամ զինքը գտնեմ։

— Գիտի ընէ՞ք այդ բանը։

— Ձեզի համար աւելին ընելու պատրաստ եմ։

Ժանն Տանոթէ յիշեց Տարեցոյց մը աչքէ անցուցած ըլլալը, հեռաձայնի միջոցաւ կառաքարարի ոտամակ մը վարձելը, ինչպէս նաեւ այն երկար խօսակցութիւնը զոր Օրօրի հետ ունեցած էր, ամէն բանի վրայ համաձայնելով, այսինքն թէ ի՛նչ պիտի ըսէր Ռոպէր Լը Շարի և յետոյ ի՛նչ պայմանագրական պարբերութիւններով իմաց պիտի տար բարեկամուհիին։ Սակայն, մարքիզուհիին խնդրանքին վրայ, Ժանն յանկարդ օրուան յետաձգած էր մեկնումը, և իրր վերջին փորձ, կարճ մը աղդու հեռագիր մը ուղղած էր Ռոպէրի։

(Շարունակելի)

(*) Պարեգին, Մարկոս Եպ. Ազարեգեանի տղան, ուշիմ պատանեակ մը, որ մեր վարի կարգին մէջ կ'աշակերտէր։ Մ. Ց.

զոք մարդուն այսպիսի անհաւասալի ներողամտութեան վրայ ապաւէն կարած դուրս ելանք. և Մարկոս էֆ. Աղաբէգեան, բոլոր սիրտով նախանձախնդիր մեր պատուին և վարժարանի համար, անուշաչաղ ուրախութենէն էր որ մէկի տեղ երկու ման կուլ տուաւ քննիչներուն մեծարուած պաղպաղակէն։

Իսկ թէ Զամբրեան ինչո՞ւ այդ ձախողուածը չհրապարակեց, ամանք առարատ պատճառը կուտան թէ վարժարանէն մեկնելու պահուն Վիքթոր Լանկլուայի երկու խոշոր հատորները թուղթի մէջ փաթթուած և խնամով ծրարուած, իբրեւ քնծայ տահեցուցին իր թեւին տակ...։ Ես չեմ հաւատար ասոր, թէեւ ուրիշներուն ալ արդելք չեմ ըլլար, եթէ այսպէս մեկնեն այդ զարհուրելի կրիմինոսին այս պարագային մէջ պատահած լուութիւնը։

Մ. Հ. Ս.

ԶՈՒԱՐԹ ԺԱՄԵՐ

Պատրաստաբան աղայ մը

Ժիլ Վէրնի ուղեւորական ու արկածալից վէպերուն սիրահար աղու մը կը հարցնէ թէ ի՞նչ է կոյս անառաք։ Մանչը հազիւ տասնըմէկ տարու, կը փութայ պատասխանել անվրդով.

—Այնպիսի անտառ մըն է, ուր մարդկային ձեռքը չէ դպած բնաւ։

Անհաւատարիմ կինը

Կիրակօս, որ ա՛լ ձանձրացած է Դատաս. Խորհուրդին դիմում ընելէ, կը պահանջէ որ կնոջմէն բաժնեն զինքը։

—Ամուսնալուծում կ'ուզէք, որովհետեւ կիներնիդ ձեզ խաբած է, կ'ըսէ անդամներէն մէկը։

—Այո՛, ինք խոստովանեցաւ թէ ուրիշ մարդ մը կը սիրէր, և ես տուգեցի որ տատ չէ։

—Քանի որ ճշմարտութիւնը յայտնած է, ուրեմն ձեզ խաբած չըլլար։

Զրօսարանի մը մէջ

—կարօտն չարաճճի ժպիտով մը.

—Դիմամբ ուշ կը բերեմ, որպէս զի ձեր քօնեաքի հինայ և աւելի համով դառնայ։

ԱՌՏՆԻՆ ՇԱՒՇԱՏԵՏՐ

Ցարդէ դեղնած գլխարկին գոյնը տեղը կուգայ, եթէ փոչիացեալ ծծումբով մաքրուի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԶԱՐԹԱՐԱՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ե.

ԴԱՍԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԱՆ ՀՐԱՒԱՆԴԱԿՆԵՐ

Յօդ. ՀԻԳ.—Այն ամէն կէտեր որոնք վարժարանին բարոյական ուղղութիւնը և աշակերտին բարոյական արժանիքը կը կազմեն դասատարակութեան առարկաներ են։ Այսպէս են բարի վարք, բարեպաշտութիւն, ճշդապահութիւն, աշխատասիրութիւն, քաղաքավարութիւն, մաքրութիւն անձին, մաքրութիւն գոյից, շարժուձեւի վայելչութիւն, և այլ նմաններ։ Այս կէտերուն մէջ պարտաւորութիւններն հաւասար են թէ՛ դասատարակին և թէ դասատարակելոյն վրայ։ Դասատարակներու մէջ կ'իմացուին նոյն իսկ դասատու մասնագէտներն ալ աշակերտներուն հետ ունեցած յարաբերութեանց չափով, և դասատարակելիներն են ամէն աշակերտներ, մանկականէն մինչեւ երկրորդական դասընթացք, որոց դասատարակութեան կերպերն ու ձեւերը կրնան տարբերել իրարմէ։ բայց էական տեսակէտէն և ոչ մի աստիճան զերծ չմնար դասատարակութեան պարտաւորութիւններէն։

Յօդ. ՀԻԵ.— Տեսուչներ և վարժապետներ և մանկավարժներ և մասնագէտներ, որ է ըսել ամէն ուսուցիչներ, իրենք առաջ բարոյական կենցաղավարութեան տիպար և բարեկիրթ քաղաքավարութեան օրինակ պիտի ըլլան անձամբ։ Ոչ իրենց վարժարանական կեանքին մէջ, և ոչ իրենց անհատական և ընտանեկան կենցաղին մէջ բարեկիրթ կամ մեղադրելի արարք պիտի չունենան, որպէսզի ծնողք կամ խնամակալք կարենան վստահօրէն սպասել անոնցմէ՝ իրենց զաւակներուն կրթութիւնը, վարչական և վարժարանական մարմիններ կարենան շանձնել անոնց ուսուցչութեան փափուկ և ազնիւ պաշտօնը, և իրենք ալ կարենան համաձայնօրէն խրատել և ուղղել իրենց յանձնուած աշակերտները։

Յօդ. ՀԻԶ. — Դասատարակութեան կամ դասաւանդութեան պաշտօն վարողներուն աշակերտաց հետ ունեցած յարաբերութիւնը ամէն պարագայի մէջ երկու ծայրեղ ոճերէն խուսափելով միջակաւոր առաքինական ոճը պիտի ըլլայ, քաղցր պիտի ըլլան առանց համարձակութեան, ճիշտ պիտի ըլլան առանց խստութեան, հաստատ պիտի ըլլան առանց ծաղրածութեան, պահանջկոտ պիտի ըլլան առանց խոժոռութեան, կրօնքի, առաքինութեան օրէնքի, կանոնի, պարտքի, սիրոյ, բարութեան, և օգնութեան դաստիարակները քարձր և նուիրական պիտի պահեն աշակերտներուն միտքին մէջ և այսպիսի հիմնական կէտերուն վրայ թեթեւութիւններ երբեք իրենք իրենց պիտի չներեն ո՛չ իրենց ընթացքին և ոչ իրենց խօսքին մէջ։

Յօդ. ՀԻԷ.—Դասեր տալու և ուսումնական նիւթեր բացատրելու մէջ ալ պիտի գործածեն այն ամէն միջոցները որք կը նպաստեն ուսումը ընդունողին և իրենց տուածը դասերը մասնաւորապէս սիրելի ընծայել աշակերտին, անոր օգտակար և գեղեցիկ կողմերը տեսնելով, ծանր մասերը դիւրացնելով, աշակերտին ըմբռնման ասպարէզին մէջ մնալով, ո՛չ ընդարձակ և անիմաստ ճառերով զինքը ցուցնելու, այլ արդիւնք մը յառաջացընելու նպատակով վերջապէս դիւրութեան և սերելութեան կերպեր մատնելով և եղանակներ հնարելով ըստ պարագայից։

Յօդ. ՀԻԸ.— Աշակերտներուն բարի վարքը վարժարանական կանոններու անթերի և կատարեալ պահպանութիւնն է, իր մեծաւորներուն հանդէպ հնազանդութիւն և յարգանք, իր ընկերներուն հանդէպ սէր ու հեզութիւն, իրմէ պզտիկներուն վրայ խնամք ու գուրգուրանք, որ և է անձի հետ չափաւորութիւն և բարեկրթութիւն։ Այդ կէտերը պիտի պահուին թէ՛ վարժարանին և թէ տունին մէջ, և թէ ուրիշ որ և է տեղ։ Մոռզ և խնամակալք իրաւունք ունին վարժարանէ դուրս կատարուած պակասութեանց համար ալ դիմողութիւններ ներկայել և վարժարանի տեսչութիւնն ալ իրաւունք ունի վարժարանէ դուրս գործուած թերութիւններն ալ քննել և խրատել, յանդիմանել և պատժել։

Յօդ. ՀԻԹ.— Աշակերտներէն ճշդապահութիւն կը պահանջուի բոլոր ժամանակացոյցի կարգադրութեանց վրայ, ինչպէս են, առաւօտուն վարժարան գալ, դասերուն սկզբնաւորութեան դասնուիլ, դասարանէ դուրս չելնել, ժամանակէ առաջ չմեկնիլ, վարժարանի օրեր վարժարանէ չպակսիլ առաւօտեւ և երեկոյի աղօթքներուն ներկայ գտնուիլ, ճաշի համար առանց արտօնութեան վարժարանէ չելնել, արձակուրդի և հանգիստի պահերուն այս կ ղմն այն կողմն չցրուիլ։ Ասոնց բացակայութիւն կամ մեկնում կամ յապաղում պէտք է աշակերտին ծնողքին կամ խնամակալին կողմէ գրաւոր հաղորդուի տեսուչին կամ առաջ, կամ յետոյ։ Արդարացեալ կամ վկայեալ բացակայութեան Գ. «պատճառաբանեալ» տառն կը նշանակուի ցուցակներու մէջ. և յանցանք չհաշուուիր և մնաս չբերեր. իսկ ոչ վկայեալ և ոչ արդարացեալ բացակայութիւն Բ. «բացակայութիւն» տառով կը նշանակուի, և թիւի կողուտ ալ կը պատճառէ։

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին ուրբաթ օրուան նիստին մէջ, զինուորական ծախքերու համար 16 միլիոն ֆր.ի վարկի մը վրայ վիճաբանութիւն կատարուած միջոցին, ընկերվարական երեսփոխան Գ. Ժօռէս երեք ժամ խօսեցաւ, խստիւ քննադատելով Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը Մարոքի գործերուն նկատմամբ։ Այդ առթիւ վիճաբանութիւն մը կատարուեցաւ, որուն մասնակցեցան նախարարներէն Գ. Բէլմանսօ, արտաքին գործոց նախարար Գ. Բիլոն, պատերազմական նախարար Բիքառ զօրավարը և ելմացոյցի յանձնաժողովին նախագահ Գ. Բոլ Տուէմ։ Արտաքին գործոց նախարարը բացատրեց Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը. ըսաւ թէ օտար տէրութեանց վստահութեամբը կը գործէ, ինչ որ գոհացում մըն է Ֆրանսայի մասին և բաւական՝ ապագային համար։ Գ. Տուէմ եւս հաստատեց Գ. Բիլոնի յայտարարութիւնները։ Ուղղուած 16 միլիոն ֆր.ի վարկը Ժողովին կողմէ քուէարկուեցաւ 68ի դէմ 468 ձայնով։ Գ. Ժօռէս, որոշումի ձեւի մը տակ, անուղղակի դժգոհութիւն մը առաջարկեց, սակայն Ժողովը մերժեց զայն 83ի դէմ 425 ձայնով։

— Գերմանիոյ Ռայխդտակին մէջ, անցեալ հինգշաբթի, երեսփոխան Տօքթ. Գրուն խօսիլ քննադատեց Մարոքի գործերուն նկատմամբ Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը, ըսելով որ Ալեհեդիրասի դեսպանախորհուրդին կողմէ իրեն տրուած իրաւասութեանց սահմանը անցած է։

— Պերլիներ Թագեպլադ, որ Ֆրանքֆուրտերման մերձեցումին համար այնքան ջանքեր բրած է, Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին վերադրեալ վիճաբանութեանց մասին հետեւեալը ստացած է Բարիզի իր թղթակցէն.

«Ժօռէս նորէն մեծ բան մը չըսաւ, սակայն իր ամէնէն վերջին առաջարկութեան համախոհները աւելի շատ էին։ Գ. Քլէմանսօ քիչ մը անհանութիւն զգաց այդ պարագային համար, սակայն Ժողովին վրայ ազդեցութիւն մը չգործեց։ Նոր ձախողուած մըն էր երբ հարկադրուեցաւ յայտարարել թէ հերքած էր կարգ մը իրողութեանց մասին եղած լրագրական հրապարակութիւնները։ Այդ հերքումը, որ անհամապատասխան էր իրողութեան, չիրցաւ բոլորովին փարատել առաջ եկած աննպատակ տպաւորութիւնը։ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ ամէնքն ալ կ'ուզէին շուտով աւարտել այդ գործը, սակայն Երեսփ. Ժողովին քաջն ցոյց կուտայ թէ նոյն գործին համար ուզուած առաջին վարկերը ընդունուած են»։

—Լոնտոնէն հետեւեալը կը հեռագրէ Բարիզի թերթի մը թղթակիցը.— Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին վերջին վիճաբանութիւնը, որ Գերմանիոյ նախարարպետին և արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւններէն անմիջապէս եւրոպա կուգայ, չահեկան էր այդ տեսակէտով։ Դէթ այդպէս՝ կը խորհին Լոնտոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ, ուր համոզմունքին կը յայտնեն Ֆրանսայի դահլիճին յայտարարութեանց և միաձայնութեամբ կ'ընդունին թէ Ֆրանսայի ջանքերը կը ակնին արդիւնաւոր ըլլալ։ Ողջամիտ և ոչ մէկ Անգլիացի, խոստովանելով Ֆրանսայի փափուկ կացութիւնը, բնաւ մտքէն չանցնիր խորհուրդ տալու անոր որ ետ կենայ իր ձեռնարկած գործէն։ Անգլիացիները չեն ուզեր միջամտել Ֆրանսայի գործին, որպէս զի չնեղացնեն զայն։ Լոնտոնի լրագիրները, առանց իրենց կողմէ կարծիք մը յայտնելու ընդարձակօրէն կը հրատարակեն Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին վիճաբանութիւնները։ Անգլիացի երեսփոխան մը ըսաւ.— «Պ. Ժօռէս իր ճառը աւելի Գերմանիոյ Ռայխդտակին մէջ արտասանելու էր։ Պ. Ժօռէս կրկնած է. այն անհիմն ակնարկութիւնները զոր կարդացած էի երրորդ ասիճանի կարեւորութիւն ունեցող գերման լրագիրներուն մէջ։ Ինչպէս կ'երևայ որ չի գտնուիր ֆրանսացի երեսփոխան մը՝ յիշեցնելու Պ. Ժօռէսի թէ Բարիզի մէջ է որ կը խօսի և ոչ թէ Պերլինի մէջ։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը ծրագիր մը ներկայացուց Երեսփ. Ժողովին, առաջարկելով 130,000 ֆր.ի վարկի մը քուէարկումը նախագահ Գ. Ֆալիէռի կողմէ յառաջիկայ մայիսին Լոնտոնի տրուելիք այցելութեան ուղեւորութեան ծախքերուն համար։ Աւտսիկ այդ ծրագրին պատճառաբանութիւնը պարունակող գիրը.

«Նախագահ Գ. Ֆալիէռ, փափաքելով պատասխանել այն հրաւէրին զոր բարեհաճած է քնել Մեծին-Բրիտանիոյ Վեհ. Թագաւորը, առաջադրած է Լոնտոն երթալ յառաջիկայ մայիս ամսուն։ Այդ պաշտօնական ուղեւորութիւնը աւելի պիտի տայնէ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ միջև համաձայնութիւնը, արդէն նուիրագործուած երկու երկիրներուն բարեկամական յարաբերութիւններով։ Յիշելով նախագահ Գ. Լուբէի այցելութիւնը և բրիտանական ժողովուրդին կողմէ անոր եղած ջերմագին ընդունելութիւնը, կարելի չէ մտածել Լոնտոնի ու Բարիզի առեւտրական սենեակներուն և քաղաքապետութեանց միջև փոխադարձ օրիորդ այցելութիւնները։ Ուստի Լոնտոնի անգլերիանատան կոչ ցուցահանդէսէն առաջ Ֆրանսայի նախագահին ուղեւորութիւնը նոր գրական մը պիտի ըլլայ Ֆրանսայի ունեցած հոգածութեանը՝ երկու մեծ ժողովուրդներու միջև առեւտրական յարաբերութիւնները աւելի զարգացնելու մասին։ Հետեւաբար Ֆրանսայի նախարարութիւնը կ'առաջարկէ Խորհրդարանին՝ ընձեռել հարկ եղած միջոցները՝ մեծվայելչութեամբ կատարելու իր պարտականութիւնը, որով 130,000 ֆր.ի արտասովոր վարկ մը կ'ուզէ՝ Ֆրանսայի նախագահին ուղեւորութեան իբրեւ ծախք։

ԵՐԲԵԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզ սա հեռագիրը ստացած է Վիեննայի իր թղթակցէն.—«Պաշտօնական շրջանակներուն մէջ այնպէս կը նկատուի թէ Գերմանիոյ նախարարպետ ֆոն Պիւլոյ իշխանին Վիեննա ժամանումը, Վեհափառի մէջ Գերմանիոյ կայսր ու Իտալիոյ թագաւորին տեսակցութենէն անքիչ առեն եռաքը, համարժէք է այն յայտարարութեան թէ հինաւուրց Երրեկ Զինակցութիւնը պէտք ունի, ուստի մը պէս, ամէն գարնան բնակելի վիճակի մը վերածելու և նորոգութիւններ կրելու։ Եթէ այդ տունը նորէն բնակելի ըլլայ, և եթէ Գերմանիա ուզէ իր դաշնակիցներուն հետ բարեկամաբար անոր մէջ բնակիլ, փոխանակ անոնց միջեւ վէճեր յարուցանելու, որպէս զի միջնորդութեան հաճոյքը և օգուտը վայելէ, ուստի՝ նաեւ ներկայ ուրախ ելոյթը կերազով ոչխարի խաղաղութիւնը պիտի կրնան ուրախ ըլլալ։»

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմէն հետեւեալը կը հեռագրէ Թանի թղթակիցը.—«Երկու հարիւր լիսուն երեսփոխաններ հացկերոյթ մը տուին նաւային սպայակոյտին պատ Պէդդոլո ծովակալին ի պատիւ, անոր յիսնամեայ ծառայութեանը համար չբռդամ մը արուելուն առթիւ։ Ծովակալին ծառայութիւնը թէեւ յիսուն տարի չէ, սակայն պատերազմի տարեն պատասխանատուութեան տարիները կրկին կը հաշուուին։ Հացկերոյթին կը նախագահէր Երեսփ. Ժողովին նախկին առենապետ Գ. Պիանքէրի։ Նախարարական մէկ քանի խորհրդականներուն ներկայութեամբը կը հերքուեր այն զրոյցը թէ այդ հացկերոյթը դահլիճին նկատմամբ ընդդիմութեան նշանակութիւն մը ունի։ Արդէն բանախօսներն ալ զգուշացան քաղաքական որ և է արտայայտութենէ։ Գ. Պիանքէրի ըսաւ թէ Պէդդոլո ծովակալը նաւատորմին այն ներկայացուցիչն է, որուն վրայ ամէն ոք մեծ յոյս մը դրած է նաւատորմին յառաջդիմութեանը և Իտալիոյ պաշտպանութեանը համար։ Պէդդոլո ծովակալը պատասխանեց թէ ընդունած էր ընծայուած պատիւը ոչ թէ իր համեստ անձին, այլ Իտալիոյ նաւատորմին համար։ Պէդդոլո ծովակալը իր ողջոյնը ղրկեց ծովային նախարար Միրապէլլօ ծովակալին, որ ընտանեկան սուգի մը պատճառով բացակայ էր։ Շնորհակալութիւն յայտնեց Խորհրդարանին նաւատորմին զարգացման մասին բրած ջանքերուն և նուիրած աջակցութեանը համար։ Պէդդոլոյի հացկերոյթը կարելի է իբրեւ փոխլուն արտայայտութիւն մը նկատել Խորհրդարանին և Իտալացիներուն միտքի նոր վիճակին՝ երկրին նաւային զօրութեան զարգացմանը ի նպաստ։ Այս արտայայտութիւնը տեղի կ'ունենայ հիմա այն միջոցին երբ ընկերվարական կուսակցութիւնը կը դադրեցնէ իր յարաբեր ընդդիմութիւնը և այդ կուսակցութեան պետը՝ Գ. Էնրիքօ Ֆերրի, կը կոչանցնէ խորհրդարանական իր երեսնամեայ գործունէութիւնը. ուստի այս պարագաները ցոյց կուտան Իտալիոյ երեսփոխաններուն և ամբողջ Իտալացիներուն կարծիքի մեծ փոփոխութիւնը և այդ կերպով քաղաքական չահեկան նշանակութիւն մը կը ստանան։»

ՀՐԵԱՆԵՐԸ ԵՒ ՊԵՐԼԻՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ

Պերլինէն Թանի թղթակիցը կը հեռագրէ.— «Պերլինի համալսարանին մէջ եղական միջադէպ մը պատահեցաւ։ Լեհ ուսանող մը, զոր մեծամասնի հրաւիրած էր հեթանոս ուսանող մը, մերժած է որ և է հաստատում, վասն զի չէր ուզեր անոր ազգին պատանդներուն հաստատում տալ։ Վէճը ներկայացուցաւ համալսարանական դատարանին և Տուաէ բրոֆէսորը վճիռ մը արձակեց, որուն համաձայն, մենամարտում մը հրեաներուն գոհացում չտալու յայտարարութիւնը նախատինք մը չէր։ Նաև հրեայ ուսանողներուն խումբը, որ իրենցմէ մէկուն եղած նախատինքին համար զայրացած էր, լուծուեցաւ։ Պերլինի համալսարանին մէջ հակահրէականութեան այս արտայայտութիւնը շատ կը քննադատուի Պերլինի աղատական կուսակցութեան վերաբերող լրագիրներուն կողմէ։»

ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ՊԱՆՔԱՆԵՐՈՒՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Նիւ-Եորքի Նիքէրպոքէր Պանքային վերաբացումը իրական հանդէս մը եղաւ։ Ինչպէս կը յիշուի, հինգ ամիս առաջ այդ հաստատութեան գործերուն խանգարումն էր որ սեղանաւորական ասպնջը առաջ բերաւ։ Նիքէրպոքէր Պանքան ծաղիկներով զարդարուած էր. վայելչազգեստ կիներ և շատ մը հին յաճախորդներ կը փութային իրենց վստահութիւնը յայտնել նոյն հաստատութեան։ Բացումէն կէս ժամ առաջ հինգ միլիոն ֆր.ի գումարներ յանձնուած և 250,000 ֆր. միայն եւ առնուած էին։ Դրամ յանձնողներու փառաբանը, որ վերակազմութեան գլխաւոր առաջը եղած էր, յայտարարեց թէ իր փոխանորդներուն վստահութիւնը միայն թոյլ տուած էր այդ Պանքային վերաբացումը։ Անոնց հարիւրին իննսունէն աւելին հաւանած են Պանքային վերաբացման ծրագիրներուն՝ տրուելիք հաւանելով իրենց աւանդ թողած դրամներուն հարիւրին եօթանասունը միայն առնալ և առհաւատիներով պայմանաժամը երեսուն ամիս երկարել։ Մեծ մասը Նիւ-Եորքի այն տարեկան Պանքաներուն, որոնք հոկտեմբերի օնդանական ազդնային առեն փակուեցան, հիմա վերստին բացուած են։

ԶԻՆ ԵՒ ՃԱՐՈՆ

Բանքոնի մէջ հանգաստեան արքերները կը շարունակուին։ Տեղւոյն ճաթոնական հիւպատոսին խնդրանքով, փոխարքան յանձնարարեց Զինացիներուն՝ դադրեցնել ճաթոնի ապրանքներուն վաճառման դէմ յարուցուած արգելքը, սակայն այդ ձեռնարկը արդիւնք մը չունեցաւ։ Զինացի աշխատաւորները չեն ուզեր պարպել ճաթոնական շոգենաւերուն ապրանքները։

— Շանկայ-Նանքինի գիծին բացումը ապրիլ 1ին պիտի կատարուի։

ՄԵՔՍԻԿՈՅԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Նիւ-Եորքէն ուրբաթ օրուան Թուականով կը հեռագրեն Բարիզի Թերթերուն.—Մեքսիքայի Կուէրրէթօ նահանգին Զիլաբա քաղաքը առկի գիշերը կործանեցաւ երկրաշարժի մը հետեւանքով։ Ցեսոյ հրդեհ ծագեցաւ փլատակներուն մէջ։ Բնակիչները անուղղի մատնուած են։ Անկարելի է նոյն իսկ ենթադրական հաշուով մը ըսել թէ ո՛րքան մարդիկ կորած են։ Զրկաբար 15,000 բնակիչ ունէր։

— Մեքսիքայէն շարաթ օրուան Թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն.— Երէկ իրիկուն հոս պաշտօնական տեղեկութիւն առնուեցաւ որ Զիլաբայի մէջ մարդու կորուստ չէ պատահած. սակայն բազմաթիւ չենքեր հիմնայատակ կործանած են։ Փողոցները և դաշտերը ճեղքուած են։ Վերջին լուրերու նայելով, Զիլաբա գրեթէ կործանած է և բոլոր չենքերը փլած են, սակայն մարդու կորուստ չկայ։

ԴՈՒՊԷԴԻ ՄԷՋ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

Ինչպէս կը յիշուի, անգլիացի Նանկ հրդպէնս հաղարապետը մէկ քանի տարի առաջ յայտնեցաւ իր արշաւախմբին հետ Դիպէդի լեռնադաշտին վրայ Լհասա հասնիլ և տեսակցիլ Գուռատայանցիներու կրօնապետ Տամայի Լամայի հետ։ Մինչեւ այդ տեղ ներելի չէր ո և է օտարականի մօտենալ այդ բարձրադիր վայրերը և մտնել նոյն իսկ Լհասա նուիրական քաղաքը։ Հետեւաբար քաղաքակրթութեան առաջնորդող ճամբուն վրայ կարեւոր քայլ մըն էր այդ։ Անգլիացիները ծանուցուեցաւ թէ Տամայի Լամա հետաձայնի թել մը հատատել տուած է Լհասայի դրան և իր ապարանքին միջեւ, որպէս զի անկոչ հիւր մը Գուռատայի քաղաքին մօտեցած ատեն կարելի ըլլայ ժամ առաջ տեղեկութիւն առնել։ Այս անգամ ալ լսուր կը տրուի թէ ապագրական մեքենաներ յանձնարարուած են Անգլիա, և Համպուրկի ձուլարաններն ալ յանձնարարութիւն տուած են դիպդեական տառեր պատրաստել՝ տրուած ձեւերով։ Տամայի Լամա որոշած է ժամանակին սկզբունքներու համաձայն իր իշխանութեան տակ գտնուող Դիպէդի մայրաքաղաքին մէջ պաշտօնական լրագիր մը հրատարակել։ Իր հպատակներուն տնով ծանուցանելու համար նոր օրէնքները և պաշտօնական ազդարարութիւնները։

ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ԿԸ ՓԱՓԱԳԻ
ԻՐ ՆԱԽԱՍԻՐԱԾ ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԵՐՈՎ
ԱՌՈՒՍԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆ
"ԲԱՌՆԱՍ"Ի
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ
Բեռա, Մեծ Փողոց, Թիւ 288
ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ
6 քապիճ լուսանկար՝ բլաթինատիպ 40 դրուշ
6 քապիճ լուսանկար՝ փայլուն 20 դրուշ
Գունաւոր լուսանկարներ բնական մեծութեամբ 120 դրուշ
12 քապիճ լուսանկար՝ բլաթինատիպ եւ մէկ ակրանիսմաճ 108 դրուշ
ԱՐՈՒՆՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԵՒ ԽՆԱՄՍԱԼ ԱՇԽԱՏԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԻԻՂԱՆԵՐԿ ՆԿԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՏԱՔՍԻ, ԿՏԱՒԻ ԵՒ ԹՈՒԱԼԻ ՎՐԱՁ
Տուզնս որ ամէն կերպով գոհ դառնաս, Փութա՛ լուսանկարուիլ ի «Բառնաս»։
24—19

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.—Իվգաֆի նախարար Թիւրքան փաշայի պաշտօն յանձնուած է Վեհ. Սալթանին անունով ընդ առաջ երթալ Գերմանիոյ Վեհ. կայսեր՝ երբ Նանկայի ծովեզերքները ժամանէ. ուստի մինչեւ Ն. Վսեմութեան վերադարձը, Իվգաֆի նախարարութեան փոխանորդութիւնը պիտի վարէ եպարքական խորհրդական Մէհմէտ Ալի փաշա։

—Աթէնքի օսմ. դեսպան անուանուեցաւ Բարիզի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Նապի պէյ։

— Պաբէսէլի օսմ. դեսպան անուանուեցաւ Վիեննայի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Ասըմ պէյ, որուն Իւլայի առաջին ատիճան տրուեցաւ։ Վիեննայի օսմ. դեսպանատան խորհրդական անուանուեցաւ արտաքին Գրութիւնքներու միւմէյիզներէն Հիքմէթ պէյ։

— Սելանիկի նահանգին մէջ թանկանուեցաւ Գետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին առաջին կարգի օգնականներէն Լիմին պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Միւթէսարիֆի ատիճան տրուեցաւ Կայս. Գալատան ուսուցիչ Իսմայիլ էֆ.ի։

ՊԱՏՇԻԱՆՇԵՆ.— Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Սապրպեան Դրան ոստիկան-զինուորներու ճիւղին պաշտօնաներէն գնդապետ Գոբոլը Համտի պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ չուխայի առաջնակարգ վաճառական Սթաւրի էֆ.ի։

ՇԵՐՔԻՇ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Իվգաֆի նախարար Թիւրքան փաշա և միւս պատուիրակները Կայս. Իզզէտտին շոգենաւով ճամբայ ելան՝ դէպի Ադրիական ծով։ Վեհ. Սալթանին և Գերմանիոյ կայսեր միջեւ եղած անկեղծ բարեկամութեան բերմամբ, օսմ. պատուիրակութիւնը պաշտօն ունի Վեհ. Սալթանին անունով բարի գալուստ մաղթելու Վիլհէլմ կայսեր։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. նոր դեսպան Նապի պէյ Կայս. Գալատ երթալով երախտագիտութիւն մատոյց։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպան Բիֆաթ պէյ, այսօր, Կ. Գալիս կը ժամանէ իր նախորդ պաշտօնատեղիէն՝ Աթէնքէն։

—Աթէնքի օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար Սարէտտին պէյ գործակատարի պաշտօն կը վարէ։

ՄԻՍԻՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Քաղաքագիտութեան ընդհանուր քննիչ Օսման պէյ, երէկ, մասնաճաներու արհեստագիտութեան ժողովին վայրը երթալով, խորհրդակցութիւն կատարեց և միսերը տա գիներով տրուեցան մասնաճառներուն։ — Գէվերեանը՝ օման տասնուկէս ղրուշ և Դրամատ՝ ինսնուկէս։

—Այսրնի նահանգէն ոչխարի վաճառական Մուսթաֆայի անուանով 700 արու և 300 էգ ոչխարներ բերուեցան Կ. Գալիս։ Մալթայէն ալ բազմաթիւ ոչխարներ բերուեցան։

ՈՁԽԱՐԱՀԱՄՍԸ.— Սապահ կ'ըսէ թէ նահանգներէ տասնց մէջ ոչխարները թէեւ բազմաթիւ են, սակայն նուազ ցոյց կը տրուին։ Ատոր պատճառը այն է թէ ոչխարահամարի ատեն անասնոց տէրերը կը պահեն իրենց ոչխարները և պետական պաշտօնաներուն ցոյց չեն տար, որով ոչխարներու ճիշդ քանակութիւնը չի հաստատուիր և ելմական գանձն ալ կը վնասէ։ Մալզկերտ գաւառակին մէջ թէեւ 250 հազար ոչխարներ կան, բայց ամէն տարի ոչխարահամարի արդիւնքը հազիւ 25,000ը կ'անցնի։ Զեռնհաս պաշտօնատունը ծանոյց ամէն կողմ որ ոչխարահամարը աւելի մեծ ուշադրութեամբ կատարուելով այդ վիճակին առաջքը առնուի։

ԻՆԳԻՆԱՐԻ ԿԱՌԳԻ.— Իրաւագիտական կայս. վարժարանին շրջանաւարտներէն Ապտիւլլաթիֆ և Անմէտ Բասիմ էֆ.ները, աղերսագիր մը մատուցանելով տեսչարարական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, արտօնութիւն խնդրեցին՝ ուղեւորի և ապրանքներու փոխադրութեան համար ինքնաշարժ կառքերու երթեւեկութիւն մը հաստատել Թոքատի, Զիլէի, Ամասիոյ, Մարզուանի, Կիւմիւշ Հաճիքէօյի, Մէճիտիէ-զիւղի, Հաւզայի, Վէզիր Քէօրիի, Լաթիքի և Սամսունի միջեւ եղած խճուղիներու վրայ։ Այդ աղերսագիրը կը քննուի նոյն նախարարութեան մասնագէտ խորհրդականին կողմէ։

ԾԽԱԼՈՅԻ Ռէժիին անցեալ փետրվարամսուան վճռամսոյն հասոյթն է 196,769 ոսկի։ Առջի տարուան նոյն ամսուան հասոյթը 181,227 էր, որով այս տարի 15 հազար 542 ոսկի առաւելութիւն մը կայ։ Ելմական նախորդ տարուան՝ 1322 հասոյթը 2,400,412 ոսկի էր, մինչդեռ վերջացող 1323 տարուան եղած է 2,461,343 ոսկի՝ այսինքն 60,931 ոսկիի յաւելում մը։ Այդ հասոյթը, որ Ռէժիի 24 դատրեչիներն է, նախորդ տարիներուն ամէնէն բարձրն է։ Օսմ. երկիրներու մէջ ծխախոտի բերքն ալ այդ կերպով աւելցած է։ 1323 տարուան ծխախոտի բերքը եղած է 36,764,610 քիլօ՝ այսինքն նախորդ տարիէն 1,827,170 աւելի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՎԱՅԻՆԵՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ բժշկութիւններու ընդհանուր ժողովը երէկ գումարուեցաւ նոյն Ընկերութեան կեդրոնին մէջ՝ Ղալաթիա։ Ներկայ էին 14,299 բաժին ունեցող 30 բաժնետէրեր, որով ժողովը օրինաւորապէս գումարուած նկատուեցաւ։ Ժողովը միաձայնութեամբ ընդունեց վարչական խորհուրդին առաջարկութիւնները։ Տարեկան տեղեկագրէն երեւցաւ թէ 1907ի ընդհանուր հասոյթներու գումարն է 73,394 ոսկի, մինչդեռ 1906ին եղած էր 74,927՝ այսինքն 1533 ոսկիի չափ պակաս։ Ծախքերն ալ՝ տրոնք 1906ին 52,552 ոսկի էին, 1907ին եղած են 55,883՝ այսինքն՝ 3,331 ոսկի աւելի։ Շահն ալ 1907ին եղած է 17,150 ոսկի, մինչդեռ 1906ին 22,402 էր, այսինքն 4,891 ոսկի պակաս։ Այդ շահը կը վերաբերի բաժնետէրերու և պահանջատէրերու։ Այս վերջինները, առանձնայնորեակ պահանջատէր, 1907ին իրենց բաժինը ստացած են՝ այսինքն 8,980 ոսկի, որով անուանկին մէջ տրամադրելի կայ 5,347 ոսկի, 17.934 բաժիններու թիւ 10 կարօնին ու հարիւրին ասը պահեստի դրամագլուխին համար ևայլն։ Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը կ'ըսէ նաեւ թէ Թրամուէյի Ընկերութիւնը Պերլինի Տոյչէ Պանքէն 40,000 ոսկիի առժամեայ փոխառութիւն մը կատարած է հաշուենթացով։ Այդ փոխառութեան պատճառը

ման մէջ մեծաքանակ լաստիքներ կային, որոնց ամէնքն ալ այրեցան։

ԳԱՐԹՈՒԼԻ չրջակայ Եաքաճրք գիւղին մօտերը, անցեալ գիշեր, ընդհանրամ մը տեղի ունեցեր է Ռէժիի դէպերու և ծխախոտի մաքսանենգներու միջև։ Դէպերէն Գալլիսլրլրը Իպրահիմ և մաքսանենգ երեխ Թալշանլրը Խալիտ վիրաւորուեր են։ Մաքսանենգները հազար քիլօ ծխախոտ թողնելով փախեր են։ Վիրաւորեալները հիւանդանոց տարուած են։

ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՈՐԲԵՐՈՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

Աւասիկ որբերու ստացուածքներուն յանձնման բարեփոխեալ կանոնագիրը, որ վաւերացած է Կայս. Իրատեղ։

Ա. Մ Ա. Ս

ՔԷՐԷՔՋԵՆԵՐՈՒ ԳՐՈՒԵԼՈՒՆ

ԵՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆՑ ԵՂԱՆԱԿԸ

Յօդուած 1.— Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններու և Կայս. բոլոր երկիրներուն մէջ մեռնող օսմ. հպատակի մը Թէրէքէն երբ գրել հարկ ըլլայ, պատկանեալ Շերիի դատարանին կողմէ կը կատարուի այդ գործողութիւնը։

Յօդ. 2.— Թէրէքէի մը գրուիլը հարկ դառնալ պատճառները հետեւեալներն են.—Երբ վախճանեալին ժառանգորդներուն մէջ անչափահաս մը՝ այրինքն տասնչորսնդ տարին չլրացուցած ժառանգորդ մը գտնուի. երբ ժառանգորդներէն մէկը չատ երկար ատեն օտրիշ երկիր մը գտնուի. երբ վախճանեալը պարական ըլլալով, ժառանգորդները պարաքը չընդունին ու Թէրէքէն չազատին. երբ յայտնի ժառանգորդ մը չունենայ. երբ այս պատճառներէն մէկը գոյութիւն չունենալով հանդերձ ժառանգորդներէն մէկը ուզէ Թէրէքէին գրուիլը։ Շերիի դատաւորներուն արգիլուած է նկատողութեան առնել այն դատերը զորս տասնչորսնդ տարին չլրացնողները կը բանան՝ չափահաս ըլլալուն նկատմամբ։

Յօդ. 3.— Երբ Թէրէքէն գրել հարկ ըլլայ, պատկանեալ Շերիի դատարանին կողմէ ղրկուելիք պաշտօնեաներ, եթէ կարելի ըլլայ չափահաս ժառանգորդներուն, թաղերու և գիւղերու իմամներէն, մուխթարներէն, քահանաներէն խոխաներէն ու խաներու սենեկապահներուն մէկին ներկայութեանը, դատարանին յատուկ տպագրեալ տուփերի մը մէջ դնելով, գոյքին տեսակովը և գնողներուն անուամբ մանրամասնօրէն կարձանագրեն դիւրաւ սքօղուելիք ու կորսուելիք արժէքաւոր առարկաներ՝ դրամ, գոհարեղէն, գիրք և այլն։ Տուփերուն տակը կը կնքեն ներկայ եղողները. յետոյ Թէրէքէին գրուելու օրը որոշելով ժառանգորդներուն և այլն կը ծանուցուի թէ գրուելու և վաճառուելու պիտի ձեռնարկուի։

Յօդ. 4.—Երբ որ և է անհոգ Թէրէքէն հարկ ըլլալու վիճակին մէջ մեռած ըլլալը իմացուի, Շերիի դատաւորներուն քով գտնուելիք բանաւոր ցուցակի մը վրայ կը գրուի վաճառելին անունը, մականունը, մեռած տեղը, Թէրէքէն գրելու պաշտօն ունեցող քարտուղարին ու բարեգործին անունը և այլն. նաև ասոնց իրաւասութեան ատիճանը։ Բուն Թէրէքէն կարուելիք Թերթը Շերիի դատաւորին կողմէ կնքուելէ ետքը պաշտօնային կը յանձնուի։ Այդ տեսակ գրութիւն մը չընեցող պաշտօնայ մը երբ Թէրէքէ գրելու համարձակի, ժառանգորդները, պաշտպանները, Թաղերու իմամները ու մուխթարները, քահանաները, խոխամները և խաներու սենեկապահները օրէրէ օրական կը յեսածգեն Թէրէքէին գրուիլը, և խնդիրը կ'իմացնեն դատաւորին։ Դուրս տրուած գիւղախնամներուն նախիները այդ տեսակ գրութիւններ ստանալու մասին բացատրութիւն կը կազմեն. միայն Թէ 6րդ յօդուածին մէջ նշանակուած տուփերը ունենալու պարտաւոր են։ Թէրէքէն գրելու տրօնութիւն ունեցող քարտուղարը երբ իր ձեռքը գտնուած գրութեան մէջ նշանակուած իրաւասութեան ատիճանը անցնելով, իր ունեցած տրօնութիւնէն դուրս գործառնութեան մը ձեռնարկէ, անոր պատճառած դատաւորը զոյն պիտի չընդունի ու ու պիտի չդրծադրէ։

Յօդ. 5.—Քանի հազար ղրուշէ աւելի ենթադրեալ արժէք ունեցող Թէրէքէի մը վաճառման օրը ու տեղը լրագիրներու միջոցաւ պիտի ծանուցուին՝ ծախքը Թէրէքէին հաւաքուելու պայմանով։ Հարիւր հազար ղրուշէ աւելի արժէք ունեցող Թէրէքէներուն համար ալ Կ. Պոլսոյ մէջ որբերու ստացուածքներուն յանձնման ժողովին և գաւառներու մէջ Իտարէի ժողովին պաշտօնապէս տեղեկութիւն հաղորդելու համար։

Յօդ. 6.— 4րդ յօդուածին մէջ նշանակուած տրօնագիրը ունեցող քարտուղարը, իր հետ գտնուող բարեգործը և այլն առնելով, երբ Թէրէքէին տեղը երթայ, դատարանին յատուկ և ղրուշին գոյքին տեսակին, գնողներուն անուններուն, ակնեղներուն համար և այլն պատրաստելիք տպագրեալ տուփերին մասնաւոր էջին մէջ պիտի արձանագրէ նախ վաճառելին անունը, մականունը, պաշտօնը, ատիճանը, տրէսաը. ունեցած պատուանշանը, մեռած տեղը, ծանօթ երկու ժառանգորդներուն, չափահաս ժառանգորդներուն, բոս Շերիի արձանագրած փոխանորդներուն, պաշտպաններուն ու խնամակալներուն անունները և պահանջումները։ Նաև եթէ բացակայ երկու ժառանգորդ ըլլայ, անոնց բաժին ները, Շերիի արամագրութեանց համաձայն վաճառուելու տրօնութիւն ունեցող փոխանորդներուն և կամ մինչև որ տառնք ներկայանան, գոյքերը իրենց ատենը պահելու պաշտօն ունեցող Կ. Պոլսոյ մէջ Պէյթ-իլ-Մալի և գաւառներու մէջ որբերու Տնօրէններուն և կամ անոնց ըստ Շերիի կարգած փոխանորդներուն անունները և անոնց պահանջումները։ Այդ արձանագրութեանց տակ թղուին նաև ստանակուելէ ետքը, պիտի գրուին նաև ստանողները այն անձերուն որոնց ներկայութիւնը անհրաժեշտ է և որոնք վախճանեալին ժառանգորդները ու անոնց ժառանգութեան իրաւունքները ցոյց կուտան։ Այդ կերպով պատրաստուած տուփերը վերոգրեալ անձանց տարգրել ուկնքել ապէ ետքը պետական դնով ամրացուելու կը ձեռնարկուի և ծախսելիք գոյներուն վճարման հասոյթին քանակութիւնը վերոգրեալ տուփերուն մասնաւոր մէկ տեղը կ'արձանագրուի։

(Շարունակելի)

ՍԻՆԷՄԱԹՕԿՐԱՖ

The Royal View

Ինչպէս կը յիշուի, այս լուսագրոյն սինէմաթօկրաֆիը քանիցս մայրաքաղաքս եկած և անօրինակ յաջողութիւն գտած է Բերայի Վարիէթէ Թատրոնին մէջ։ Այս անգամ դարձեալ նոյն համակիրը ընդունելութիւնը կը գտնէ իր նոր և աւելի հետաքրքրաշարժ տեսարաններուն համար։ Ամէն իրիկուն սինէմաթօկրաֆի ներկայացում կայ Վարիէթէի մէջ, որ՝նեղ կուգայ հոն դիմող հոծ բազմութեան։ Ամէն չորեքշաբթի կը փոխուի յայտագիրը, որուն նիւթերը իրենց հետաքրքրութեամբ և հրանգիչ պէսպիսութեամբ գերազանց կը հանդիսանան։ Կիրակի և հինգշաբթի ցերեկները matinée կը տրուի։ Գիները չափաւոր են։ Պէտեսաբի և Պէյ-էթաժի օթեակները 42 ղրուշ, միւս օթեակները՝ 31 ղրուշ։ Ա. կարգ 8 Բ. կարգ 5 և կալերի 3 ղրուշ։ Այն խօսուն Սինէմաթօկրաֆը տեսակին մէջ ամէնէն կատարելագործեալն է և կ'արժէ տեսնել անոր ներկայացուցած գեղեցիկ պատկերները։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օխան		50 -
Երկրորդ »	»	46 -47
Խառն »	»	45 -
Զաւտարլը »	»	43 -44
Կարմր առաջին »	»	55 -
» միջին »	»	53 -54
» խառն »	»	50 -
ԱԼԻՒՐ		ՂՐՇ.
Տեղական գըրմա Ա. Պարկ		95 -
» » Բ. »		93 -94
ԵԴԻՊՏԱՑՈՐԵՆ		
Շրջականներու համար հոս չանգնտ յանձնելի		Փարա 38-39½
Տեղական պատման համար		41 -
Թեփ		
Օխոն 20 փարա		
ԴՍԱՐԻ		
Դանուբ	քիլէն	16 -17½
Բուսմիլի և Մէրսին		15½-16

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻ Ա.ԵՍՕՐԻՍԱՆ ՆԻՍՔԸ

Խառն ժողովը այսօր գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և դերատենապետութեամբ Տիրան պէյ Այնանի։ Ներկայ էին Կրօն. ժողովին Տ. Գրիգորիս Եպիսկոպոսեան և Տ. Մովսէս Կէօմրիկճեան Սրբազանները, Տ. Տ. Ղեւոնդ Դուրեան և Գրիգորիս Պալագեան վրդ.-ները և Տէր Սարգսեան, Սանասարեան, Աշճեան ու Ճէպէճեան քհ.-ները։ Քաղաքական ժողովէն՝ Տիգրան պէյ Աճէմեան, Գէորգ էֆ. Ասլանեան, Տիգրան էֆ. Թօքաթեան և Վահան պէյ Սուրէնեան։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ տնօրինութեամբ Նպատակ Սնուցէն գաւառական նպաստընկալ աղքատիկ վարժարաններու և որբանոցներու յատկացուած ամսական գումարները ղրկուեցան Ազգ. Պատրիարքարանէ, որոնք 150 ոսկի կը հանեն։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ վարժարանի համար տեղւոյն մէջ կազմուած Հոգաբարձութիւնը կազմալուծուած ըլլալով, Հոգաբարձութիւն մը ընտրուած է հետեւեալներէն. Տէրաք՝ Սենեքերիմ Վասիլեան, Ստեփան Մեսրիկեան, Յովհաննէս Գուլյումեան, Յովհաննէս Հանէսեան, Բարթող Լէփտան, Անդրանիկ Տիգրանեան, Նշան Դալիֆեան, Գէորգ Արուլեան, Տիգրան Զուհաճեան և Երուանդ Բէօսէեան։

ԴՊԵՒԼԸ ԿՂԶԻՒ Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցիին տեսչական մէկ գէսնին վաճառման տրօնութիւն խնդրած էր ասկէ առաջ։ Տնտես. Խորհուրդը կատարելով հարկ եղած քննութիւնը՝ շահաւոր դատեց ներկայացեալ առաջարկութիւնը և այդ մասին իր տեսութիւնները պարզելով, որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր։

ԿԷՍՏԻՆ ՓԱՇԱՅԻ եկեղեցիին չրջափակին մէջ կառուցանելի տեսեակներու մասին տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին կողմէ մատուցուած յատակագիծ ծախքերու տեղեկագրին հետ ասկէ առաջ Տնտեսական Խորհուրդին կողմէ ճարտարապետ Ս. Համամճեան էֆ.ի հաղորդուելով, խնդրուած էր տեղական քննութեամբ մը ճշդել և ատուգել պէտքը, ծախքերու իրական քանակութիւնը, և տեղեկագրել արդիւնքը։ Սոյն յանձնարարութիւնը մինչեւ հիմա անկատարեալ թողուած ըլլալով, Տնտես. Խորհուրդը, յիշեալ Թաղ. Խորհուրդին նոր դիմումին վրայ, որոշած է գրել նոյն ճարտարապետին, որպէս զի փութացնէ իր քննութիւնը և տեղեկագրէ արդիւնքը։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ երէկ գումարուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տ Գրիգորիս արքեպիսկ.ի։ Ներկայ էին՝ Տ. Տ. Գաբրիել և Մովսէս Սրբազանները և Տ. Տ. Ղեւոնդ Դուրեան և Գրիգորիս Պալագեան վրդ.ներ և Տէր Սարգսեան, Սանասարեան, Աշճեան և Ճէպէճեան քահանաները։ — 1. Օրթագիւղի Դպրաց Դասը կը տեղեկագրէր թէ Սուքիաս էֆ. Սալքիսեանը իրենց դպրապետ ընտրած են։ Ժողովը որոշեց այդ ընտրութեան հաստատութեան կնդակը ղրկել։ — 2. Սանկտպետերբուրգ Թաղ. Խորհուրդը կ'առաջարկէր իրենց եկեղեցիին վրայ ձեռնադրեալ Տ. Ղեւոնդ քհ. Պարիկեանը Եռզուատ վերադարձնել իր եկեղեցին, քանի որ որոշուած է հոն գտնուող Տ. Եղիշէ քահանայ Պալիկար Տաղ Մատէոսի (Դանիայի թիմ) եկեղեցին վերադարձնել, որուն վրայ ձեռնադրեալ է։ Ժողովը որոշեց գրել Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին որ տարեմ Եռզուատի Առաջնորդը Տ. Ղեւոնդ քհ. Պարիկեանը Սանկտպետերբուրգ, եթէ ոչ վերջերս դեպի հոն ճամբայ հանուած Տ. Կարապետ քահանայ Պալիկար Տաղ Մատէոն ղրկել և միանգամընդմիշտ Պատրիարքարանը ազատել Պալիկար Տաղ Մատէոսի աղգայիներուն անվերջ խնդրանքներէն։— 3. Լիմի Մխիթարեանները վանքին միաբաններէն Սեդրաք Աճէմեան և Համբարձում Հիւսնեան աւագ տարեգրաներու տրժանաւորութեան մասին վկայելով, անոնց տեղ՝ ձեռնադրութիւնը կը խնդրէր։ Ժողովը որոշեց արտօնել անոնց ձեռնադրութիւնը։ — 4. Սլիվանի (Տիրպէքիր) և յարակից Վիճակներու առաջն. փոխանորդ Տ. Մարկոս վրդ.ի մասին ծանր գանգատներ հասած էին, կրթական, եկեղեցական և թեմական գործերու մէջ անպատշաճ և անվայել ընթացք մը ունեցած ըլլալուն համար։ Ժողովը որոշեց վերջին անգամ ըլլալով խրատ յանդիմանական գիր մը ղրկել։ Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ քանի մը վարչական և ամաւսական խնդիրներով։

ՏՆՏԵՍ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ երկուշաբթի օր իր չաբթական նիստը կազմեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդրոց անորոշութեամբ.— 1. Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը պահանջուած բացատրութիւնները հաղորդած ըլլալով հանգուցեալ Ալէքսեան Մատեփանի կակայիին խնդրոյն նկատմամբ, Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ զանգը և կակաչ լրգակին վաճառման մասին ներկայացեալ առաջարկութիւնը թէեւ սկզբամբ չանուոր նկատեց, սակայն առ այն հարկ եղածը գիտակցաբար անօրինելու համար՝ որոշեց տեղական քննութեամբ մը ստուգել կը պակին վիճակը, արժէքը և այլ հանգամանքներն և այս աշխատութիւնը յանձնեց անդամակիցներէն Ռուբէն Յակոբ էֆ.ի։ 2. Բաղէշի առաջն. փոխանորդը Վիճակին Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ նորոգութեանց ուսարիւը ծանուցած և ծախսուց հաշուեցոյցը հաղորդելով՝ գոյացեալ պարտուց հատուցման մասին տնօրինութիւն խնդրած էր։ Խորհուրդը դիտեց թէ՝ հաշուոց քննութիւնը իրրեւ տեղական գործ կը պահանի վիճակին Գեւառական Վարչութեան, իսկ պարտուց հատուցման մասին կարեւորին տնօրինութիւնը վերապահեց Ս. Պատրիարք Հօր հայրական հոգածութեանը։ 3. Հանգուցեալ Իսմէրեան Յովհաննէսի ղաւակաց կակային խնդրոյն նկատմամբ Օրթագէյի Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ ուղղեալ յայտագրին վրայ՝ Խորհուրդը որոշեց իր յառաջիկայ նիստին կոչել կակաչնկալ և խնդրամատոյց կինը՝ իր բացատրութիւններն եւս առնելու և ըստ այնմ կարելւոյն տնօրինելու համար։ 4. Էյուպի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ կիսը գտնուող տան նորոգութեան անհրաժեշտ պէտքը յառաջ բերուելով՝ ծախսուց գումարին հայթայթման համար հանգանակութեան արտօնութիւն խնդրուած էր։ Խորհուրդը յանձնեց իր անդամակից Ռուբէն Յակոբ էֆ.ի՝ տեղական քննութեամբ մը ստուգել շէնքին վիճակը, ծախսուց իրական քանակութիւնը ու այլ պարագաները և յայտագրել արդիւնքը, ըստ այնմ կարեւորը տնօրինելու համար։ Առանցմէ զատ Խորհուրդը զբաղեցաւ Զնքուշի, Եվերէկի և Խասգիւղի եկեղեցիներու վերաբերեալ դրամական խնդիրներով։

ՇԹՈՒԹԿԱՐԳԻ մէջ հաստատուած ենիսասարդի մը՝ Պ. Մկրտիչ Բէրգեանի մասին քանիցս գրեցինք արդէն և մեր ընթերցողներուն այլ եւս ծանօթ է յիշեալն ամուսնական խնդիրը։ Բայց այս երիտասարդը կարծելով որ Ազգ. Պատրիարքարանն ու Կեդր. Կրօնական Ժողովը կրնայ ծառայեցնել իր քմահաճոյքներուն, հեղ մը կը գրէ թէ ամուսին չեմ ուզեր. երկու ամիս վերջը կ'ուզէ, յետոյ դարձեալ չուզեր և այսպէս շարունակաբար։ Վերջին անգամ իրեն հետ ամուսնացող Գրիմանուհիին զինքը լքելուն վրայ իր օրինաւոր կինը ուզած էր և Պատրիարքարանն ալ, հակառակ այդ պակը լուծած ըլլալուն, կը խորհէր դարձեալ օրինաւոր ճանչնալ այդ ամուսնութիւնը, չեղեալ համարելով ամուսնալուծման մասին իր տուած որոշումը։ Սակայն խնդիրը այս անգամ չատ ուրիշ զուարճական հանգամանք մը առաւ, նոյն երիտասարդին կողմէ Պատրիարքարան հասած նամակով մը, որով այս անգամ դարձեալ կինը չէր ուզեր և կը խնդրէր որ Պատրիարքարանը իրեն ամուսնանալու հրաման տայ։ Կրօն. Ժողովը երէկ կրկրուկ որոշում մը տուաւ այս առթիւ և վերջնապէս լուծեց այս պակը, մինչեւ նոյն ատեն այս առթիւ պաշտօնագրով տեղեկութիւն պիտի տրուի գերմանական հիւպատոսին, թէ յիշեալին պակը լուծուած է և թէ միայն կնոջ վերամուսնութեան հրաման տրուած է։

«ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ՀԻՆ ԴԻՄԱՌՈՒՈՒ». — Սաստանք ապարանապետ Զարեհ Ն. Պէրպէրեան հրատարակութիւնէն՝ Սուլեյմ Հինի Դիմառու անուն գրքոյկը, որ հեղինակութիւնն է Ե. Գ. Մարմանի։ Այս գրքոյկը հաւաքածոյ է հեղինակին այլ և այլ ժամանակներու մէջ հրատարակած ուսումնասիրութիւններուն։ Հաւաքածոյին պարունակութիւնն է.— Երեմիա Չէլէպի Քէօմիւրճեանց, Մխիթար Աբբահայր, Յակոբ Պատրիարք Նալեան, Իգնատիոս Մուրատեան ա'Օհանը, Պոլսոյ Արքեպիսկոպոս Դարագէշեան, Պոլսոյ Պատրիարք Գրիգորեան, Յովհաննէս Տէրոյենց, Ամեն. Յարութիւն Պատրիարք Երուսաղեմի վեհասպեան, Մամբրէ Արքեպիսկոպոս Մարկոսեան՝ նկարիչ-ասատուածաբան.—Սրմայի Հրեշտակներ։ Պէրպէրեան մաքուր ապարդերեամբ լոյս տեսած այս գրքոյկը կը ծախսուի 5 ղրուշի։ Կը դիմուի Զ. Պերպէրեան ապարանը և բոլոր գրավաճառներուն քով։

ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՄ.— Բ. Դրան քաղաքային պաշտօնեաներու Յանձնաժողովին անդամ Վահէ. Զարեհ էֆ. Տիլպէրի Տիկինը և Ազգ. Հիւանդանոցի Տիկնանց Խնամակալութեան գործն ատենապետը՝ Տիկին Յուսանիկ Տիլպէր, որ քանի մը ամիսներէ ի վեր օգափոխութեան համար Եգիպտոս մեկնած էր, նախընթաց օր մայրաքաղաքս վերադարձաւ իր եղբարաղկան՝ Օր. Եսայեանի հետ։

ՄԵՆՆՈՒՄ.— Իզմիրի երեւելիներէն և տեղւոյն ծանօթ ազգայիներէն Սերգօ պէյ Պալեօզեան, որ մէկ քանի ամիսներէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ Խրիվիյէի չոգենաւով մեկնեցաւ Իզմիր։

ՏՓԹ. ՎԱՐԴԱՊԱՐԵԱՆԻ ԿՏԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

129 ՏԱՐՈՒԱՆ ԿՏԱԿ ՄԸ

Կարծեմ առաջինը չէ և օրալ է յայտարարել թէ՝ այսօրինակ կակա մը չէ եղած ցարդ. որովհետեւ սոյն բարեպաշտակ կակային հեղինակը եթէ այս անգամ Հիրոկրատի աշակերտներէն մին է, հարիւր քառասունը տարի առաջ ալ Ս. եկեղեցւոյ հոգեւոր պաշտօնեաներէն մին եղած է. թէպէտեւ սոյն դրամագլուխը չի համապատասխաներ սոյն բժիշկին կակած մեծ գումարին, սակայն այս բարեպաշտակ կակային առաջնութիւնը նոյն բարձրատիճան եկեղեցականին կը պատկանի։ Թէ ինչ էր այս եկեղեցականը, Էջմիածնեցիին և Հ. Գրիգորիս Գալէմքեարեանի յանիրաւի դատափետած այն Սամուէլ եպիսկոպոսն է, որ հակառակ 1773ին Հռոմ երթալով հաւատոյ դաւանութիւն տալու առաջարկելին՝ 1779 թուականին ոսոն բարենպաստակ կակաչը լղացած է իբր Հայ Եկեղեցւոյ հաւատարիմ պաշտօնեայ։ Երկնչացի Սամուէլ եպիսկոպոս, որ աշակերտն է Բաղիշեցի Կոլոս Յովհաննէս Պատրիարքի, Պրուսայի Առաջնորդութենէն դադրելով եկած հաստատուած էր մայրաքաղաքս և իր բարեմտոյն ընաւորութեամբ առանդակ կը սիրուէր թէ՝ եկեղեցականներէն և թէ ժողովուրդէն։ Ուստի 1779 թուականին Մայր եկեղեցւոյ Մխիթէվէլլի Ապուչէնցի տեղանաւոր Պէկենց Առաքել Ամիրայի հետ խորհրդակցելով՝ Տանկ Աղքատաց հոգաբարձու՝ Իրէքէի տիրացու Պաղատար, Թիւլպէնճեի Պողոս, Գավաֆ Մհ. Յարութիւն, Մրսրլը տիրացու Մկրտիչ, Փանոս, Դէորգ և տիրացու Յովհաննէս աղաները հրաւիրեցին և Սամուէլ եպիսկոպոս 2500 ղրուշ յանձնելով Տանկ Աղքատաց Սընտուկի գաղղիալին, խնդրեց սոյն գումարը հէնէթի չէրիով վագի ընել և առնոր բերած տարեկան հասոյթովը իր մահուընէն վերջը աղքատ դասակարգէ օրը աղկան մը հարատեւկան օժիտը պատրաստել. դրամը առնուելով պայմանագիրը տարագրուեցաւ երկու կողմն. Կանոնաւոր Սամուէլ եպիսկոպոս առ Աստուած փոխելով 1784 թուականին մարմինը ամփոփուեցաւ Խաղիւղի գերեզմանատունը (Տե՛ս Մխիթէվէլլի Պէկենց Առաքել Ամիրայի հաշուական տետար)։ Տնտկ Աղքատաց Սնտուկի Մխիթէվէլլի Իրէքէի տիրացու Պաղատար աղա իր ըրած գրաւոր խոստման համաձայն՝ հոգեւոյս Սամուէլ Ս. եպիսկոպոսին կամքը յարգելով, սոյն կակաչը աւելի հաստատ հիման մը վրայ դնելու համար պայմանագրութեան թուականէն տասը տարի վերջը՝ տարիքն 1789 թուականին՝ 2500 ղրուշով Բերա Ֆլօրիանի միլլք տունը գնելով վագի ըրաւ Տնտկ Աղքատաց Սնտուկին, որ այժմ կը կոչուի «ճիրիյէ վագֆ»։ Անշուշտ սոյն վագֆը կառավարող բարեկան անձերը հանգուցեալ Սրբազանին ըրած կակային համեմատ պարտաւած են և ցարդ կը պարտաւորեն աղքատ դասակարգէ որբ աղկան մը հարատեւկան օժիտը։

Ուրեմն թ'ղ հանդէպ ոսկերտիքը Լաճեան Սամուէլ եպիսկոպոսի և Վարդապարեան Տքթ. Միրոն էֆ.ի, որոնք իրենց սոյն բարենպաստակ կակ ներովը կրցին Ազգին աղքատ և օրը աղկիները մխիթարել և անտարակոյս անոնց արտաքուս աղօթքները իրրեւ բուրվառ անուշահոտ խնկոց՝ պիտի մատչին առաջի Ամենակալին Աստուծոյ, ի հանգիստ հոգւոց սոյն մեծ բարերարաց։

ՄԻՔԱՅԵԼ ՔՀՆԹ. ԱՇՆԵԱՆ

13 մարտ 1908 Մայր-եկեղեցւոյ

ԹԵՐԹԵՐԷՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը նախընթաց օր Խառն Ժողովոյ եկեղեցական և աշխարհական անդամներուն ղրկեց Երուսաղէմի ներքին կանոնագրին վրայ կատարած իր ուսումնասիրութեան արդիւնքը, որ բաղմագրութեամբ պատրաստուած է։ Այս տեղեկագրին վրայ ժողովականներու կարծիքը առնելէ յետոյ, պիտի դիմէ Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին, բայց մինչեւ վերջնական ձեւի մը դրուիլը, ուսումնասիրութեան համար օրին կ մը պիտի ղրկուի նաև այս շաբթու Տ. Վահրամ Արքեպս.ին։ Այս տեղեկագրին մէջ, 39 բնագրական էջերէ բաղկացած, բաղդատուած են Երուսաղէմի հին և նոր կանոններուն տարբերութիւններ եղած են։

—Վանայ Պատ. Փոխանորդութեան ընտրելի ներկայացուած Տ. Անանիա վրդ. յօժարած է առանձնել այս պաշտօնը, եթէ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը իր հաւանութիւնը յայտնէ։ Տ. Ներսէս Ծ. վրդ. Ասպարեան, Զաքէնի վերջ, իր պաշտօնավարելն պիտի դայ եղեր, հոս իր հիւանդութիւնը դարմանել տալու համար։

—Կրօն. Ժողովին կողմէ Ուրֆայի առաջն. տեղապահութեան ընտրելի ներկայացուած Տ. Տաճատ վրդ. հրաժարած է նոյն պաշտօնին ընտրելիութենէն։

—Գասրմ Փաշայի մէջ Դպրաց Դասը կազմուած և յայտագրուած է Պատրիարքարան, հաստատուելու համար։

—Դալիֆեան Որբանոցին Մայր Քրիստոնէ Մայրապետ երէկ Ազգ. Պատրիարքարան եկեալով, որբանոցի գործերու մասին խորհրդակցութիւն մը ունենալ խնամակալութեան անդամ Բարթող էֆ. Թելեանի հետ։

Հայ Հռոմէականներու կ.-Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան երէկ Հռոմի օսմ. դեսպան Բէյլիս փաշայի տպարանը երթալով վէճերութեան բարձրանալուն առթիւ շնորհաւորեց Ն. Վսմաութիւնը։

—Հանգուցեալ Տավուտ փաշայի հս. գեղատեսակ տղիկը, որ Բարիզ մայրապետներու վանքը կը գտնուէր և որուն՝ հանգուցեալը 30,000 անգ. ոսկի կապած էր, այս անգամ տեղեկութիւն առնուած է թէ մահամերձ է։ Յայտնի է թէ վերոյիշեալ գումարը անոր մեռնելէն ետքը Ս. Յակոբայ հիւանդանոցին կապուած է, պայմանաւ որ տոկոսը միայն ծախսուի նպատակին։

—Վիեննայի Մխիթարեան Հայրերու մայր վանքան ընդհանուր պարապին ջնջման համար վիճակահանութեան ձեւ նարկուած է աթոռակալ Հ. Թադէոս Մ. վրդ. Թորանեանի կողմէ։

—Բերայի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդը հաստատեալ կերպով կազմուեցաւ.— Տեարք՝ Գրիգոր Հաճիպեար, Յ. Թօլայեան, Յ. Կիւմիւշեան և Պ. Մսմանեան։

—Ս. Յակոբայ հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը իր վերջի նիստին մէջ որոշեց աչքի, քիթի, կոկորդի մասնագէտ Տօքթ. Մրմիրի յանձնել նոյն կարգի հիւանդներուն դարմանումը։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ԱՂԲԱՏԱԽՆԱՄԸ

Յաւէտ ողբացեալ Յովհաննէս էֆ. Յակոբեանի յիշատակաւորութեան առթիւ փոխան Ծաղկեպսակի Երիւրոր էֆ. Մ. Յակոբեան 540 ղրուշ նուիրած է թարմիս աղքատներու խնամակալութեան։ Այս առթիւ Տնօրէն Խորհուրդս յանուն հարիւրաւոր աղքատներու, խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ազգ. նուիրատուին։ Նոյնպէս հանգ. Տօքթ. Մ. Վարդապարեանի յիշատակաւորութեան առթիւ 216 ղրուշ նուիրած են Դաւիթ և Մանուէլ էֆ.ք Վարդապարեան եղբայրները։

Աբեմեղպիր Աբեմապես
ԵՂԻԵՇ ՓԱՓԱԶԵԱՆ ԵՐՈՒԱՆԴ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
Սամաթիա, 19 մարտ 1908

ՅՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 31 մարտ. — Սակաբանին մէջ հաշուեյարդարումը չատ դիւրաթեամբ կատարուեցաւ, վասն զի «ռբբռա» ըլլալիք «բոզիսիոն»ները նուազ կարեւոր էին։ «Ռբբռա»ը հարիւրին 2½-3 էր։ Լոնտոնի վրայ չէքը՝ 25.125։ Ֆրանսական Ռանդը 96.87ի բարձրացաւ։ Ռուսական արժեթուղթերու գնումները մեծ բարձրացում առաջ բերին և հարիւրին հինգ ոսկասարը 98 եղաւ։ Սերպական արժեթուղթերը 85ի մօտեցան։ Օսմ. արժեթուղթերը հաստատուն են, մասնաւորաբար Օսմ. Պանքան, որ կը փնտռուի և 723 է։ Ռիօ Թինթօ աւելի հանդարտ է, վասն զի պղնձի գինը 60.07 է։ Պալիա Գարասարն 460ի վրայ մնաց։ Կապարի գիները անփոփոխ են։ Լոնտոնի մէջ օտար արժեթուղթերու գիները անփոփոխ են, սակայն ամերիկանու հակամտութիւնը կը շարունակէ։ Բանասէրն Բարֆիքէն զատ, որ երկու «ռուան» բարձրացած է, երկաթուղիի և ուրիշ արժեթուղթերու չատերը միլլին հաշուով մէկ «ռուան» կորսնցուցին։ Հարաւային Ափրիկէի հանքային բաժնեթուղթերու գիները ալաք են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թաքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճարտն որոշեր է մօտերս եւրոպական սէնտիքայի մը յանձնել իր երկաթուղիներուն չահագործման վարձակալութիւնը։

—Նախարարապետ Սըր Հենրի Բէմբոլ Պէնրմէն մահամերձ է։

ԲԱՐԻԶ.—Հապէշիստանի կայսր Թասը մեռաւ։

—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը կը շարունակէ ներման ծրագրին վիճարանութիւնը։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Գերմանիոյ կայսր ազիկը պիտի ամուսնանայ Իտալիոյ Թագաւորին հարազատ դիներէն մէկին հետ։

ԱԹԻՆԷ.—Նշանաւոր օղերգու Մանէ Միլլի ներկայացում մը ասաւ։ Ներկայ էր արքայական գերդաստանը։ Մեծանուն արուեստագէտը ծափահարուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Ծխնոյի Մերկայոյը քաւէտրկեց զինուորական ծախքերու վարկը, զոր Երեսփ. Ժողովը արդէն քուէարկած էր։

ՊԵՐԼԻՆ.— Պ. Թաուէր, Մ. Նահանգաց դեսպանը, կը պնդէ իր կառավարութեան մօտ, որպէս զի իր հրաժարականը ընդունուի։

ԵՐԻ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ
"ՍԻՆԿԷՐ„Ի
ԲԷՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, Թ. 343, ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՐԿ
ԱՄԻՆ ՕՐ ԲԱՑ Է
ՄՈՒՏՔԵՐ ՅՈՐ
Առաջին կարգի մրցանակի արժանացած Բարիզի 1900ի, Սեն-Լուիի 1904ի, Միլանի 1906ի եւ Գրուսայի 1906ի ցուցահանդեսներեն

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

ՆՈՐ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Կայս. կառավարութեան բարձր հովանիին տակ ապաստանող գալիքականներու զտեղման ծախքին համար Երկրագործական Պանքային կողմէ կազմակերպուած վիճակահանութիւնը այսուհետև. ամէն ամսոյ սկիզբը պիտի կատարուի։ Պարգեւ. չչահող ամսականները ամբողջ տարի մը պիտի կրնան մասնակցիլ վիճակահանութեանց։ Ամբողջ ամսականներու արժէքին հարիւրին եօթանասունը հինգը պարգեւներու և ամորթիներու պիտի յատկացուի։ Ուստի այս վիճակահանութիւնը հանրօգուտ կերպով բարեփոխուած է։ Նոր կազմակերպութեամբ՝ ամսականներուն թիւը պիտի ըլլայ 250,000, և ասոնցմէ 62,500 թիւ պարգեւ ու ամորթի պիտի չահին։ Ինչպէս կ'երեւի ստորեւ հրատարակուած յայտագրէն, մեծ պարգեւը 12,000 ոսկի է, և անկէ զատ՝ երկու, երեք, չորս, հինգ և վեց հազար ոսկիի նպաստաւոր պարգեւներ ալ կան։ Տոմակները զանազան տարբերութիւններ ունին. ամբողջ, կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ։ Ամբողջ ամսականին գին նշանակուած է երկու օսմ. ոսկի, կէսին՝ մէկ օսմ. ոսկի, քառորդին՝ կէս օսմ. ոսկի և մէկ ութերորդին՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Տոմակ գնողներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ կէս, քառորդ և մէկ ութերորդ ամսականներուն մէկ մասը չորս թիրաժի յատուկ երեքական կարգի բաժնուած է։ Ցիշեալ կատարակաւոր ամսականները՝ մէջտեղէն 19 դրուշի հաշուով՝ կէս ամսականներուն գինը 36 դրուշ է, մէկ քառորդինը՝ 18 դրուշ, իսկ մէկ ութերորդինը՝ 9 դրուշ։ Երկրագործական Պանքայի կեդրոնատեղիէն և կամաւորներն գլուխը գտնուող մասնաճիւղէն մեծաքանակ ամսական գնողներուն հետեւեալ զեղչերը պիտի ըլլան. մէկ անգամէն 10 ոսկիի ամսական գնողներուն՝ %ին 7. մէկ տարուան ժամանակամիջոցին՝ 1001 ոսկիի ամսական գնողներուն %ին 8, 2001 ոսկիի ամսական գնողներուն՝ %ին 9. 3001 ոսկիի ամսական գնողներուն՝ %ին 10ը, և 10,001 ոսկիի ամսական գնողներուն՝ %ին 12. առաջին թիրաժը պիտի կատարուի 1324 մարտ 1ին, Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան պաշտօնական մէջ, ի ներկայութեան Պանքայի Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, հաւատակալին և եւմական, հաւատակալութեանց Ատենին և Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ կարգուած պաշտօնեաներէ կազմուած մասնաւոր մարմնոյ մը։

1324 տարուան յատուկ Երկրագործական Պանքային վիճակահանութեան յայտագիրը

Ա. թիրաժ (Մարտի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Բ. թիրաժ (Ապրիլի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Գ. թիրաժ (Մայիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	**600000**	**600000**	1	**300000**	**300000**	1	**300000**	**300000**
1	200000	200000	1	100000	100000	1	100000	100000
1	100000	100000	3	40000	120000	3	40000	120000
2	40000	80000	5	20000	100000	5	20000	100000
5	20000	100000	15	10000	150000	15	10000	150000
15	10000	150000	50	4000	200000	50	4000	200000
50	4000	200000	275	400	110000	275	400	110000
275	400	110000	3150	200	630000	3150	200	630000
3150	200	630000	—	—	—	—	—	—
—		—	3500		1710001	3500		1710000
3500		2170000						

Դ. թիրաժ (Յունիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Ե. թիրաժ (Յուլիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Զ. թիրաժ (Օգոստոսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	**300000**	**300000**	1	**300000**	**300000**	1	**400000**	**400000**
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
—		—	—		—	—		—
3500		1710000	3500		1710000	3500		1810000

Է. թիրաժ (Սեպտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Ը. թիրաժ (Հոկտեմբ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Թ. թիրաժ (Նոյեմբերի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	**400000**	**400000**	1	**400000**	**400000**	1	**400000**	**400000**
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
—		—	—		—	—		—
3500		1810000	3500		1810000	3500		1810000

Ժ. թիրաժ (Դեկտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	ԺԱ. թիրաժ (Յունվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	ԺԲ. թիրաժ (Փետրվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	**500000**	**500000**	1	**600000**	**600000**	1	**1200000**	**1200000**
1	200000	200000	1	200000	200000	1	500000	500000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	400000	400000
2	40000	80000	2	40000	80000	1	300000	300000
5	20000	100000	5	20000	100000	1	200000	200000
15	10000	150000	15	10000	150000	10	100000	1000000
50	4000	200000	50	4000	200000	20	40000	800000
275	400	110000	275	400	110000	65	20000	1300000
3150	200	630000	3150	200	630000	300	10000	3000000
—		—	—		—	750	4000	3000000
3500		2070000	3500		2170000	1250	800	1000000
						21600	200	4320000
						—		—
						24000		17020000

Հ Ա Ս Ո Ց Թ

	Ոսկին 100էն
Ի բաքանչիւրը՝ երկու օսմ. ոսկի արժէքով շրջաբերութեան հանուած երկու հարիւր յիսուն հազար տոմակներուն փոխարժէքը	50,000,000
	50,000,000

Ծ Ա Խ Ք

	Ոսկին 100էն
Շահող թիւերուն համար տրուելիք հարիւրին 75ը	37,510,000
Գալթականներու ցանցաժողովին պատկանած հարիւրին 7ը	8,500,000
Գործկի և վարչութեան ծախքերուն փոխարժէքը եղող հարիւրին 8ը	3,990,000
	50,000,000

ԱՂԵԹԱՓՈՒԹԻՒՆ

„ԳԱՍԷԳ ԵԱՐԸՂԸ"

կը դարմանուի, առանց պէտք մնալու Աթենքի Կանաչին ճիւղին մէջ վի rաբուժական զարմանալի դեղերուն։

Այդ ճիւղը կը գտնուի

268 Բերա, Կալաթա-Սերայի դիմաց, թիւ փողոցի վերի յարկը։ 268

Իտալիոյ նշանաւոր բժիշկներէն ՅՈՒԹ. ՍԷԶԱՐ ՄԱՌԴԷՅի դրութեան կիրառուելիք ամէնէն վար առուիճանները իջնէ, ինչպէս գուշակած էր ծերուկ Բասքալէ, և շարունակէ Մարիէթի բացատրել իր շահաւոր ճարտարարուեստը։ Այդպիսի վարպետի մը կողմէ մարզուած, ընդհանրապէս մանկամարդ կինը կարող պիտի ըլլար օգտակարագոյն աշակերտ Միլուսի։

Ռ.

Բիէր Մորանի առամթիք մահէն յետոյ, Լիւսիէն Ռիչո ալ է պէտք չդադարեցուցած Վիլիգրանդ դառնալու, ուր այնքան խղճի խայթեր ունեցած էր և չհամարձակեցաւ հորը տեսնելու ելլելու, որուն ընթացքին ամբողջ կնանքը յաւիտենական յանդիմանութիւն մը էին զանկին համար։ Իրենց երկիրներէն հեռացող չատ մը մարդոց պէս Լիւսիէն ալ ուզեց Բարիզ երթալ, անոր աղդած հրապոյրին ենթակայ։ Լիւսիէնի պէս միամիտ գաւառացիի մը համար Բարիզ կ'ընծայէր հեշտ ու պերճ կեանքի մը բոլոր առաւելութիւնները։ Արդէն իսկ երկար առնէ ի վեր կը փափաքէր հոն հաստատուիլ, փափաք զոր կրցած էր իրագործել Բիէր Մորանի մահուանէն յետոյ։ Պետեէի միջոցաւ ստացած քանի մը հազար ֆրանքի պանքասմսերուն շնորհիւ։ Ո՛վ որ գէշ անուրջներ կ'առնենայ, ա՛վ որ մեծ ակնկալութիւններ կը անուցանէ և խղճահարութենէ զուրկ է, ինքզինքը խելացի կը կարծէ ու կարող՝ քիչ առնի մէջ իրեն բախտ մը շինելու։ Բարիզի մէջ։ Լիւսիէն Ռիչո ալդպիսի մտածումներով ոգեւորուած կը հասնէր Բարիզ։ Երբ կառախումբին դռնակէն նշմարեց ո՛չ թէ մայրաքաղաքին, այլ շրջականերու լոյսերը, շլացաւ ու յափշտակուեցաւ. և բոլոր այն սկարամիսներուն պէս իր առաջին արբշռութեան մէջ գոչեց. «Հիմա քեզի հետ գործ ունինք, Բարիզ։»

Լիւսիէնի մտքէն չէին անցներ այն սոսկալի դժուարութիւնները, որոնց պէտք է յաղթել Բարիզի մէջ, ոչ թէ յաղթելու այլ ապրելու համար։ Ամէն օրուան անուղի դրամ գտնելու համար։ Տարամիտութիւններու և գէշ մարդուած վէպերու յիշատակներով լցուած, նախ տեսութիւն մը չունեց իրեն համար, որ աշխարհի չափ մեծ կը թուէր իրեն։ Սա հասատ համոզումով ճամբայ ելաւ թէ կարելի էր յաղթութիւն ձեռք բերել պլեծով։ Բարիզ նոր հանող գաւառացիի մը պէս ագիտութենէ մղուած, մինչև իսկ յարկաբաժին մը վարձելու ելաւ Հօսման ծառուղիին մէջ։ Բայց երբ դռնապանը յայտնեց վարձքը, Լիւսիէն կէսիր դրաւ անմեկնած։ Եկար Թափառումներէ և որոճաբանի մէջ կատարուած խոհակցութիւն ներէն առաջնորդուած, ի վերջոյ Լիւսիէն հաստատուեցաւ Լօժանար փողոցին մէջ գտնուող յարկաբաժին, մը որուն վարձքն էր տարեկան հազար երկու հարիւր ֆրանք։ Այդ գումարն իսկ շլացում կը պատճառէր իրեն և օրուան մէջ քանիցս ձեռքերը կը շփէր, միամիտ գոհունակութեամբ մը կրկնելով.

—Պլըֆ կ'ընեմ, Պլըֆ կ'ընեմ։

Սակայն այդ պլըֆերը շուտ կործանեցին զինքը։ Օրին մէկը նշմարեց որ քանի մը հարիւր ֆրանքէն աւելի դրամ չէր մնացած քովը և տակաւին հիւանդ մը չէր դիմած իրեն։ Լիւսիէն սկսաւ լրջօրէն խորհիլ թէ ի՛նչ միջոցաւ կրնար օ՛չ թէ յաջողութիւն մը ձեռք ձգել Բարիզի մէջ, այլ անօթութենէ չմեռնելու համար ապրուստ ճարել։ Իր փառասիրութիւնն ալ կը նուաղէր իր դրամին պէս։

Օրին մէկը Լիւսիէն այդ տխուր մտածումներուն մէջ թաղուած էր, երբ մանկաբարձուհիի մը նշանատախտակը նշմարեց։ Ճակատը չփեց այնպիսի մարդու մը պէս որ մեծ գիւտ մը ըրած էր։ Արդարեւ, լաւ կամ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել, գէշ ներշնչում մը ունեցած էր։ Վեր ելաւ և մանկաբարձուհիին դուռը զարկաւ։ Պառաւ կին մը էր։ Իր դէմքին անհամար խորշումներուն վրայ այնպիսի ժպիտներ կը տեսնուէին, որոնք իր մոլոր խորամանկութիւնը կը չեշտէին։ Լիւսիէն դո՛ն մնաց, այդ պառաւը տեսնելով։ Ճարատամ մարդու մը կարուկ որոշումով ըսաւ.

—Տիկի՛ն, ճշդիւ ես ալ չեմ գիտեր թէ ի՛նչ բան առաջարկելու կամ ի՛նչ բան խնդրելու եկած եմ։

Պառաւ կինը հանելի ժպիտ մը արձակեց։ Թերեւս կը խորհէր թէ յիմարի մը հետ գործ ունէր, զոր պէտք չէր գայթագղեցնել։ Այդ մանկաբարձուհին, որ շատ մը նողկալի առաքինութիւններու մասնակցած էր, թերեւս կը խորհէր թէ կարգ մը անպարկեշտ առաջարկութիւններ սկզբան այդպէս ասուած ու շլմաղեցուցիչ կերպով ներկայացած էին իրեն։ Լիւսիէն կը շարունակէր.

—Տիկի՛ն, բժիշկ եմ։ Անձնական պատճառներով հեռացած եմ այն փոքր քաղաքէն, ուր լաւ բայց համեստ ապագայ մը ունէի։ Մնաց որ՝ չեմ ցաւիր ձեռքէ հանելուս համար։ Բարիզ եկած եմ այն պիտի անձի մը յանդգնութեամբ, որ գիտէ թէ լաւ բախտի մը տէր է։ Բայց սկզբնաւորութիւնը իմ նախատեսածէս աւելի դժուար եղաւ։ Այս պահուս ապրուստի ոչ է միջոց չունիմ գրեթէ։

Պառաւ կինը հանելի ժպիտ մը արձակեց։ Թերեւս կը խորհէր թէ յիմարի մը հետ գործ ունէր, զոր պէտք չէր գայթագղեցնել։ Այդ մանկաբարձուհին, որ շատ մը նողկալի առաքինութիւններու մասնակցած էր, թերեւս կը խորհէր թէ կարգ մը անպարկեշտ առաջարկութիւններ սկզբան այդպէս ասուած ու շլմաղեցուցիչ կերպով ներկայացած էին իրեն։ Լիւսիէն կը շարունակէր.

—Տիկի՛ն, բժիշկ եմ։ Անձնական պատճառներով հեռացած եմ այն փոքր քաղաքէն, ուր լաւ բայց համեստ ապագայ մը ունէի։ Մնաց որ՝ չեմ ցաւիր ձեռքէ հանելուս համար։ Բարիզ եկած եմ այն պիտի անձի մը յանդգնութեամբ, որ գիտէ թէ լաւ բախտի մը տէր է։ Բայց սկզբնաւորութիւնը իմ նախատեսածէս աւելի դժուար եղաւ։ Այս պահուս ապրուստի ոչ է միջոց չունիմ գրեթէ։

Պառաւ կինոջ դէմքը խիստ արտայայտութիւն մը առաւ։ Մանկաբարձուհին չոր չեշտով մը ըսաւ.

—Ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ, պարո՛ն։

—Տիկի՛ն, ես ալ չեմ գիտեր որոշ պէս. միայն ձեզի պիտի ըսեմ թէ իմ արդի վիճակիս մէջ պատրաստ եմ ամէն ինչ ընելու քան թէ անօթի մեռնելու։ Այնպիսի պարագաներ կը ներկայանան, ուր ինծի պէս ամէն ինչ ընելու պատրաստակամ բժիշկ մը կրնայ թանկագին աշակերութիւն մը ընծայել ձեզի։

Մինչ մանկաբարձուհին բերանը կը բանար, Լիւսիէն շարժուձեւով մը ընդմիջեց անոր խօսքը։

—Տիկի՛ն, մի՛ պատասխանե՛ք. կը զգամ իմ դիմումս արտասովոր հանգամանքը և այն հակասական կասկածները զոր ձեր մէջ առաջ բերած եմ, բայց սիրեցուած եմ ամէն ինչ ընելու, երբ իմ աշակերութիւնս անհրաժեշտ դարձնող պարագայ մը ներկայանայ։ Կրնաք տեղեկութիւններ առնել. ուստիկ իմ քառթս։ Կը խնդրեմ որ այսօր բան մը չտաք ինծի։ Եթէ երբեք այնպիսի պարագայ մը պատահի, ուր արդարեւ դուք կրնանք փոխադարձաբար օգտակար ըլլալ իրարու, յիշեցէ՛ք որ պատրաստ եմ ամէն ինչ ընելու։

Շատ չանցած, այդպիսի պարագայ մը ներկայացաւ, ուր արդարեւ պէտք կը դգացուէր ամէն ինչ ընելու պատրաստ եղող բժիշկի մը։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԹԻԼԱՆ

Շէր Իսմանի-բինանի

Թալիպի իւզերինէ օրան պէտէլ 38,500, քէշֆի եվէրի 47,373, Ալթընճը Տարիէի պէլէտիէ գօնդոնրն քէշֆի մուճիպինէ Թէրսիմի. — 96,000, 102,115, Իւսկիւտարտա Թօք Թաշրնտա պիմարխանէյին քէշֆի միճիպինէ թամիր իլէ նօգաոն մահալլէրինին ինչա վէ իքմալի. — 16,500. 18,652, Գատարքէօյինէ Տէվրիէ զօգալրնրն խամ պուլտանան գրտմրնա քէշֆի միճիպինէ ինչա իթիպրիլէնէք բարքէ վէ սահ գալարրմարրն թաշ պէտէլինէն մասատ ամէլիաթ ինչահէպի. —10,400, 11,260, Լալելիէ Ալանա Մէսճիտ ճառատէսինէ քէշֆի միճիպինէ եարարրելանագ բարքէ գալարրմրն թաշ պէտէլինէն մասատ ամէլիաթ ինչահէվ էսարրեսի. —118,000 ղրշ., 123,375 ղրշ., Պէյգօզատա Սէբիլի Գրունընտաքի Թէհէֆ գեալդանէնին քէշֆի միճիպինէ թամիր իլէ իքմալը նօգաոնը։

Պալատէ մէվգրլարը մուհարրէր ինչաթ վէ թամիրաթ պիլմինագատա հի զալէրինէ մարգագամ պէտէլէրէ թալիպլերի իւզերինէ իտուկինէն վէ մարթն երբմրնճի կիւնինէ գատար ինալի էվվէլիէ վէ գրդ տէքիզ սատ միւրուրինէ ինալի գաթիէլերի իճրա գրլրնա ճաղընտան թալիպ օլանլարրն վագթը իլէ Շէր Իսմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի իլան օլրնուր։

Ֆի 15 մարթ 324 3—2

* * *

Տէվիրը պէլէտիէ մէմուրիյրը որինէ. սինէճ իսթիմալ օլունմագ իւզրէ մուգթազի ալաթը ճէրահիյէ վէ էտէվաթը ֆէնէրիէի վէկատիյէ միւպաեատա օլունճաղընտան թալիպ օլանլարրն Շէհր Իսմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի իլան օլրնուր։

Ֆի 15 մարտ 324 2—2

* * *

Տէվիրը պէլէտիէ թանզիֆաթ մուվունարը ատրունինէ թօրանրլանագ բաչավրա վէ քէմիքլէր պիր սէնէ միւատէթլէ իհալէ օլրնմագ իւզրէ միւզաեէեէ գօնրլարդնճան իսթէեէնլէրին թէէմինաթ ագէլէրի իլէ մէճլիսը էմանէթէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի իլան օլունուր։

Ֆի 15 մարթ սէնէ 324 3—2

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Ազդ.— Շիրքէթի Խայրիէ Վարչութիւնը կը ծանուցանէ իր բաժնեէրերուն թէ 1323 եւմական տարուան համար իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի պիտի վճարուի 1 օսմ. ոսկի, սկսեալ 1908 մարտ 3/16էն, ամէն օր, ժամը 5էն 10 (Ր. Թ.) բացի ուրբաթ եւ կիրակի օրերէ։

10—10

ԱՆԱՔՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԶԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած

Պահեստի գումար 37,300,000 ֆուրոնի չափ։

ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ

Վճարումները ամսեկան ըլլալու են։ Միասին դրամէն վար վճարում չընդունուի։

Վինըր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3 1/2 տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին տոկոս ինդնել կամ ուղղակի տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան իր առնուիլ տարին տասնմէկ։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան իր առնուիլ գրաւատրամբ ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէն մը յետոյ, հետեւեալ ինչպէսով

3 օր	100– 150 ոսկի	գումարի համար
6 »	151– 200 »	» »
10 »	201– 500 »	» »
15 »	501–1000 »	» »
30 »	1001 և անկէ վեր »	» »

Վինըր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ ազատութիւն դրամ ունկնդրելու հարիւր կէրշդրդել, ուզուած ատեն վճարելով տեղական ոգորտնտոսած գումարը։

Վինըր Պանք – Ֆերայն խնայողական գումարը պարտադիրաբար տարեկան ալ կը յանձնէ տեղական ոգորտնտոսի տնտեսով, բայց այդ պարտադրանքն, նպատակուած խնայողութիւնը վերի կամ վարի միայն իրաւունք ունի դրամագլուխ։

Խնայողական Սնտուկին գան, Վինըր Պանք-Ֆերայն կը դրդռի նաեւ տեղական ուրիշ դրամատնութիւններով

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1832 Ցուլիս 2|14 եւ 1320 Սեպտեմբեր 20 թուականներ Հերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակ, Զալաթիա, Նազլը խան, Հէզարէնֆէնզոյ, Թիւ 14. Քօգերթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Գալիա, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Նէնի Ճամիի հրապարակ.

Գալիա, Մ. Ի. Սառաֆ, Շէյխ իլ Իսլամ խան. Գահէ Գաբաս Թիւ 10։

Գալիա, Ապտի պէյ եւ Ընկ. Վէզնէհիլեր փողոց։

Գալիա, Գ. Մ. Այմէլէոյլու, Էմին-Էօնիւ. Գահէյ Գաբաս. Իզմիր փողոց։

Գատրգիւղ. Ալէքսանդր Անտոնիատիս չուխայի հրապարակ։

Գատրգիւղ. Մ. Ա. Անդրիա, Մոսա հասատեան։

Գէօյիւքքէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։

Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց

Էրէնգիւղ, Թէօգլաս Եօանիտէս, Նամատկասն մտ.

Շիլի, Մ. Ի. Ռեսի, Պէյօղլուքէրէ հասատեան, Թիւ 137։

Զալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։

Մեծ Կղզի, Ռեսուլ էֆ.։

Մարմարիւղ, Մ. Ա. Անկելիսէս, Կալատրանի հրապարակ։

Սան Սթէֆանօ, Գէչէլեան էֆ.։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

Ա. ՇԹԱՅՆ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

ԲՈԼՈՐ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1908ի ԳԱՐՆԱՆ ԴԻ ԱՄՐԱՆ

Զգեստներ՝ առանց, կանանց եւ տղոց համար
Դիլմարկներ՝ «Իդա»
Անգլիական եւ Քրանսական պօճէրի
Վիեննական ծապիկներ
Ամերիկեան կօշիկներ
Մարօքէն նուրբ առարկաներ
Նուրբ անուշահոտութիւններ
Ճամբորդութեան առարկաներ
Պերճանքի առարկաներ
Փողկապներ, ձեռնոցներ, հայլն, հայլն։

ՇԹԱՅՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ

ԶԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԹՈՄԱՍ ՕՖԷԼԱԷՆ

ՍՈՒԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՕ

Ընդմէջ Հրի, Ե. Պորսայ եւ Ցեէսայի

Հուանդ	Թրնս	Ինուանք	Թրնս	Անուանք	Թրնս	Անուանք	Թրնս	Անուանք	Թրնս
Ակրանս	1069	Տիտս	1811	Հիսալկ	1531	Մարէլլ	3709	Մարֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տամինգ	938	Հիլտա	3720	Գրքատա	3657	Տիրիա	1735
Անէլէ	1541	Տուրս	2383	Հարաֆիթ	1800	Գիլ	1057	Սիլվիա	119
Գիթսոքթ	3277	Տրաքթ	1718	Հասմպէք	595	Մանդէսէլա		Գրեբ	1203
Գասանս	1322	Ցինամօ	504	Իսէք	2353	Գաւրիլլ	3419	Գասանս	1328
Գարանթիս	1234	Էպքթ	3464	Իսանս	5840	Նէլբ	1933	Թ. Ալիլոքթ	1546
Գրֆիթսլ	4481	Էլիզաբեթ	1520	Ջիրնս	1030	Ֆոթ	4100	Թոքիս	3327
Գէյլ	1377	Էրթաքթ	1341	Գիլբոտ	1053	Ռեմշիր	4036	Գալէս	1470
Գալիրոս	1837	Ֆիրոս	364	Գոլբրին	2407	Գրլանտս	1525	Շարլինս	247
Գարէթ	1244	Ֆրանկլին	1828	Հաֆիզ	1750	Գալէրմ	1637	Վասքս	1916
Գաղ	1094	Ֆլամինկ	349	Լէս	1053	Տոլ	518	Վալ	1289
Զիքսէր	2799	Ֆրանսիսքս	4582	Լէքսինթ	2272	Ռիսլոս	3329	Վարքուսքս	2391
Սօսէքթ	1831	Գալիլէ	3060	Լիվարնս	1848	Ռիչարդս	1558	Տէսա	1850
Գալորտաս	4235	Գիլանս	1143	Լարէնսթ	3731	Բալլ	1613	Զէրս	1200
Գանկա	2905	Հոգ	1017	Մարլս	724	Ռօէէս	1789	Թարս	
Գարոս	395	Կրանս	1695	Մարէնիս	1278	Բաղաքթ	126	Մասոն	

Ընդհանուր վաճառքով հալէն հոս հասած են.

Միխաս չոգենաւը, նաւապետ Թորք։

Գլարս չոգենաւը, նաւապետ Գէլտինկ։

Ընդհանուր վաճառքով հալէն հոս կը սպասուին.

Թոմիս չոգենաւը, նաւապետ Ֆարն, ապրիլ 9ին։

Գոլենցս չոգենաւը, նաւապետ Գրանթոն, ապրիլ 15ին։

Տիմել Գործակալներուն Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԳՅՕՏ

Թիւ 22 24. Գիւլիւք Միւսէթ խան, Զալաթիա 10 50—49

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՔՈՒԻՐՕՆՆԵՐՈՒ

ՎԱՍՔԱՌ-ԱՏՈՒՆ

Համիտիէ Ճատտէսի, Սիրքէճի, Պոլիս, Գէօբրիւլի խանի տակ, Թիւ 24

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՍԱՆԷ ԵՆ

2400 ՔՕՍԹԻՄՅՈՒ	800 ԲԱՐՏՍԼՍԻՅՈՒ
1000 ԲԱՆԹԱԼՕՆՅՈՒ	300 ՍԵՒ ՈՒ ԳՈՐՇ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ՁԳԵՍՏՅՈՒ
3000 ԺԻԼԷՅՈՒ-ՖԱՆԹԷԶԻ	200 ՔՕՍԹԻՄ-ԹԱՅԵԼՕՐՅՈՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Գիները անփոփոխ են և իւրաքանչիւր քուրօնի վրայ նշանակուած։ Կը բաւէ այլ գեղութիւն մը առալ այն վաճառատուներ, համոզում գայթակղելու համար թէ իրենց իրա կան արժէքին և լաւ տեսակին կէսը միայն կ'արժեն։ Կիրակի օրերը մինչև ժամը 9 բաց է վաճառատունը։

Դրամները նմուշներ կը ղրկուին, եղած խնդրանքի վրայ։ 10 2

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Դրոշմում հաստատեալարդարումի հաստատցուցակներուն՝ սակարանական գործակալներուն կողմէ յանձնուած

Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ Զալաթիոյ Սակարանի գործակալներուն թէ իրենց միջոցաւ կատարուած գործառնութեանց վերաբերեալ հաստատդրոշմի կիսամեայ հաստատցուցակները, Դրոշմատուրքի Կանոնագրքին 9րդ յօդուածին (Թիւ 31) արամագրութեանց համաձայն, հինգ ֆրանքի հատատուն տուրքի ենթակայ են։ Զանգառութեան պարագային 100 դրուշի դրամական տուգանք կ'առնուի իւրաքանչիւր հաստատցուցակէ։ Հետեւաբար Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը շահագրգռուողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն պատասխանատուութեանց վրայ, որոնց ենթակայ են և այս առթիւ կը ծանուցանէ թէ հարիւրին 5 զեղչ մը կ'ըլլայ այդ թուղթերու արտասովոր դրոշմէն վրայ։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

18/2 մարտ 1908 15—13

* * *

Ազդ.— Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հարկատուներուն թէ անհատներու կողմէ պատրաստուած, փակցուած կամ կախուած և կամ տարբեր կերպով դասդասակաւ ցուցադրուած այն ծանուցումները, օրէնք թելադրէ ու խստաքարտէ զատ ուրիշ բաներու վրայ գերուած են, Դրոշմատուրքի Կանոնագրքին Թ. յօդուածին 94րդ Թիւին մէջ կանխատեսուած տարեկան տուրքերուն ենթակայ են։ Այդ տուրքին վճարումը, նոյն կանոնագրքին 55րդ յօդուածին արամագրութեանց համաձայն, պէտք է կատարուի իւրաքանչիւր եւմական տարուան սկիզբը։ Հետեւաբար՝ հարկատուներուն կը ծանուցուի թէ երկու ամիս պայմանաժամ տրուած է իրենց՝ 1908 մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ ապրիլ 30 (Հ. Տ.)։ Այդ միջոցին հարկատուները պարտին ներկայանալ Զալաթիա Դրոշմատուրքի գրասենեակը, հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար, որոնք կանխատեսուած